

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/2560

zo 14. decembra 2022

o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 114 a 207,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Silný, otvorený a konkurencieschopný vnútorný trh umožňuje európskym aj zahraničným podnikom konkurovať na základe kvality. Únia využíva sofistikovaný a účinný systém kontroly štátnej pomoci, ktorý sa zameriava na zabezpečenie spravodlivých podmienok pre všetky podniky vykonávajúce hospodársku činnosť na vnútornom trhu. Tento systém kontroly štátnej pomoci bráni členským štátom poskytovať štátnu pomoc, ktorá neprimerane narúša hospodársku súťaž na vnútornom trhu.
- (2) Súkromné podniky aj verejné podniky, ktoré sú pod priamou alebo nepriamou kontrolou štátu alebo vlastnené štátom, môžu zároveň dostať subvencie od tretích krajín a tie sa následne môžu použiť napríklad na financovanie hospodárskych činností na vnútornom trhu v akomkoľvek odvetví hospodárstva, ako je napríklad účasť na postupoch verejného obstarávania, alebo akvizície podnikov vrátane podnikov so strategickými aktívami, ako je kritická infraštruktúra a inovačné technológie. Takéto zahraničné subvencie v súčasnosti nepodliehajú pravidlám Únie v oblasti štátnej pomoci.
- (3) Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky hospodárske odvetvia vrátane tých, ktoré majú pre Úniu strategický význam, a kritickú infraštruktúru, ako je napríklad infraštruktúra uvedená v článku 4 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 ⁽³⁾.
- (4) Zahraničné subvencie môžu narušiť vnútorný trh a ohroziť rovnaké podmienky pre rôzne hospodárske činnosti v Únii. K tomuto by mohlo dôjsť najmä v súvislosti s koncentraciami, ktoré znamenajú zmenu kontroly nad podnikmi Únie, keď sú takéto koncentrácie úplne alebo čiastočne financované prostredníctvom zahraničných subvencií, alebo ak sa hospodárskym subjektom, ktoré využívajú zahraničné subvencie, zadajú zákazky v Únii.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 105, 4.3.2022, s. 87.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 10. novembra 2022 (zatiaľ neuvěřená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 28. novembra 2022.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79 I, 21.3.2019, s. 1).

- (5) Narušeniami spôsobenými zahraničnými subvenciami sa nezaoberajú žiadne existujúce nástroje Únie. Nástroje na ochranu obchodu umožňujú Komisii konať, keď sa do Únie dováža subvencovaný tovar, ale nie vtedy, keď majú zahraničné subvencie formu subvencovaných investícií, alebo v prípade služieb a finančných tokov. Podľa Dohody WTO o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach má Únia možnosť iniciovať urovnanie sporu medzi štátmi týkajúceho sa určitých zahraničných subvencií, ktoré poskytli členovia WTO a ktoré sa obmedzujú na tovar.
- (6) Je preto nevyhnutné doplniť existujúce nástroje Únie novým nástrojom, ktorý by účinne riešil narušenia na vnútornom trhu spôsobené zahraničnými subvenciami s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky. Tento nový nástroj predovšetkým dopĺňa pravidlá Únie v oblasti štátnej pomoci, ktoré sa týkajú narušení na vnútornom trhu spôsobených subvenciami členských štátov.
- (7) Je dôležité, aby sa stanovili pravidlá a postupy prešetrovania zahraničných subvencií, ktoré skutočne alebo potenciálne narušujú vnútorný trh, a ak je to relevantné, aby sa tieto narušenia napravili. Zahraničné subvencie by mohli narušiť vnútorný trh, ak podnik, ktorý využíva zahraničnú subvenciu, vykonáva hospodársku činnosť v Únii. Riadne uplatňovanie a presadzovanie tohto nariadenia má prispievať k odolnosti vnútorného trhu voči narušeniam spôsobeným zahraničnými subvenciami a tým prispievať k otvorenej strategickej autonómii Únie. Týmto nariadením sa preto stanovujú pravidlá pre všetky podniky vrátane verejných podnikov, nad ktorými má priamu alebo nepriamu kontrolu štát, ktoré vykonávajú hospodársku činnosť v Únii. Osobitná pozornosť sa má venovať vplyvu tohto nariadenia na malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“) vzhľadom na význam hospodárskych činností, ktoré vykonávajú, a na ich prínos k plneniu hlavných politických cieľov Únie.
- (8) S cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky na celom vnútornom trhu a konzistentnosť pri uplatňovaní tohto nariadenia je Komisia jediným orgánom príslušným na uplatňovanie tohto nariadenia. Komisia by mala mať právomoc z vlastnej iniciatívy preskúmať všetky zahraničné subvencie v akomkoľvek odvetví hospodárstva, pokiaľ patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, a využívať pri tom informácie zo všetkých dostupných zdrojov. Komisia by na zabezpečenie účinnej kontroly osobitne v prípade veľkých koncentrácií (fúzií a akvizícií) a postupov verejného obstarávania presahujúcich určité finančné limity mala mať právomoc preskúmať zahraničné subvencie na základe predchádzajúceho oznámenia, ktoré podnik predloží Komisii.
- (9) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať a vykladať so zreteľom na príslušné právne predpisy Únie vrátane tých, ktoré sa týkajú štátnej pomoci, fúzií a verejného obstarávania.
- (10) Vykonávaním tohto nariadenia nie je dotknuté právo každého členského štátu chrániť svoje základné bezpečnostné záujmy v súlade s článkom 346 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).
- (11) Zahraničná subvencia by sa v kontexte tohto nariadenia mala chápať ako finančný príspevok, ktorý je poskytnutý priamo alebo nepriamo treťou krajinou, ktorý poskytuje výhodu a ktorý je obmedzený na jeden alebo viacero podnikov alebo odvetví. Uvedené podmienky sú kumulatívne.
- (12) Finančný príspevok môže byť poskytnutý prostredníctvom verejných alebo súkromných subjektov. To, či finančný príspevok poskytol verejný subjekt, by sa malo určiť individuálne s náležitým prihliadnutím na také skutočnosti, ako sú charakteristiky príslušného subjektu a právne a hospodárske prostredie prevládajúce v tretej krajine, v ktorej subjekt pôsobí, vrátane úlohy vlády v hospodárstve tejto krajiny. Finančné príspevky môžu byť poskytnuté aj prostredníctvom súkromného subjektu, ak možno činnosť tohto súkromného subjektu pripísať tretej krajine. Finančný príspevok ako pojem zahŕňa širokú škálu podporných opatrení, ktoré sa neobmedzujú na peňažné prevody, napríklad udelenie osobitných alebo výlučných práv podniku bez primeranej odplaty v súlade s bežnými trhovými podmienkami.
- (13) Finančný príspevok by mal poskytnúť výhodu pre podnik vykonávajúci hospodársku činnosť na vnútornom trhu. Finančný príspevok by sa mal považovať za výhodu pre podnik, ak by ho nebolo možné získať za bežných trhových podmienok. Existencia výhody by sa mala určiť na základe porovnateľných kritérií, ako sú investičná prax súkromných investorov, finančné sadzby, ktoré možno získať na trhu, porovnateľné daňové zaobchádzanie alebo primeraná odplata za daný tovar alebo službu. Ak nie sú k dispozícii žiadne priamo porovnateľné kritériá, existujúce kritériá možno upraviť alebo možno stanoviť alternatívne kritériá na základe všeobecne akceptovaných metód posudzovania. Výhody sa môžu poskytovať napríklad v kontexte vzťahu vytvoreného medzi orgánmi verejnej moci a verejnými podnikmi, ak takýto vzťah, a najmä akékoľvek financovanie verejných podnikov orgánmi

verejnej moci, nie je v súlade s bežnými trhovými podmienkami. Predpokladá sa, že poskytovanie alebo nákup tovaru alebo služieb uskutočnený na základe súťažného, transparentného a nediskriminačného postupu obstarávania je v súlade s bežnými trhovými podmienkami. Finančný príspevok pre podnik vykonávajúci hospodársku činnosť na vnútornom trhu by sa nemal považovať za poskytnutie výhody, ak z posúdenia kritérií vyplýva, že podnik by získal túto výhodu za bežných trhových podmienok. Transferové oceňovanie v súvislosti s tovarom a službami vymieňanými v rámci podniku môže poskytnúť výhodu, ak uvedené transferové oceňovanie nie je v súlade s bežnými trhovými podmienkami. Výhoda vyplývajúca z finančného príspevku sa môže preniesť na podnik vykonávajúci hospodársku činnosť v Únii.

- (14) Výhoda by sa mala poskytnúť jednému alebo viacerým podnikom alebo odvetviám. Špecifickosť zahraničnej subvencie by mohla vyplývať z právnych alebo skutkových okolností.
- (15) Zahraničná subvencia by sa mala považovať za poskytnutú od okamihu, keď príjemcovi vznikne nárok na jej získanie. Samotné vyplatenie zahraničnej subvencie nie je nevyhnutnou podmienkou na to, aby zahraničná subvencia patrila do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
- (16) Finančný príspevok poskytnutý výlučne na nehopodárske činnosti podniku, nepredstavuje zahraničnú subvenciu. Ak sa však finančný príspevok na nehopodársku činnosť použije na krížové subvencovanie hospodárskych činností podniku, môže predstavovať zahraničnú subvenciu patriacu do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Ak podnik využíva finančné príspevky, napríklad vo forme osobitných alebo výlučných práv, alebo finančné príspevky získané ako kompenzácia zaťaženia uloženého orgánmi verejnej moci, na krížové subvencovanie iných činností, toto krížové subvencovanie by mohlo naznačovať, že osobitné alebo výlučné práva sa poskytujú bez primeranej odplaty alebo že zaťaženie je nadmerne kompenzované, a teda predstavuje zahraničnú subvenciu.
- (17) Po zistení existencie zahraničnej subvencie by Komisia mala individuálne posúdiť, či táto zahraničná subvencia naruša vnútorný trh. Na rozdiel od štátnej pomoci, ktorú poskytuje členský štát, zahraničné subvencie nie sú vo všeobecnosti zakázané.
- (18) Je možné, že nedostatočná transparentnosť týkajúca sa mnohých zahraničných subvencií a komplexnosť obchodnej reality sťažujú jednoznačnú identifikáciu či kvantifikáciu vplyvu danej zahraničnej subvencie na vnútorný trh. Na určenie narušenia je teda zrejme potrebné použiť nevyčerpávajúci súbor ukazovateľov. Pri posudzovaní miery, do akej môže zahraničná subvencia zlepšiť konkurenčné postavenie podniku, a ak pritom táto zahraničná subvencia skutočne alebo potenciálne negatívne ovplyvňuje hospodársku súťaž na vnútornom trhu, by Komisia mohla zohľadniť určité ukazovatele zahŕňajúce výšku a povahu zahraničnej subvencie, účel a podmienky spojené s touto zahraničnou subvenciou, ako aj jej využitie na vnútornom trhu.
- (19) Pri používaní ukazovateľov na určenie existencie narušenia na vnútornom trhu by Komisia mohla zväziť rôzne skutočnosti, ako je výška zahraničnej subvencie v absolútnom vyjadrení alebo vo vzťahu k veľkosti trhu či k hodnote investície. Napríklad koncentrácia, pri ktorej zahraničná subvencia pokrýva podstatnú časť kúpnej ceny cieľového podniku, bude pravdepodobne narušovať hospodársku súťaž. Podobne je pravdepodobné, že k narušeniam povedú aj zahraničné subvencie pokrývajúce podstatnú časť odhadovanej hodnoty zákazky, ktorá sa má zadať v postupe verejného obstarávania. Ak sa zahraničná subvencia poskytne na prevádzkové náklady, zdá sa pravdepodobnejšie, že spôsobí narušenia, než keby bola poskytnutá na investičné náklady. Zahraničné subvencie poskytnuté MSP by sa mohli považovať za subvencie, ktoré spôsobia narušenia s menšou pravdepodobnosťou než zahraničné subvencie poskytnuté veľkým podnikom. Navyše by sa mali zohľadniť charakteristiky trhu, a najmä konkurenčné podmienky na trhu, ako sú napríklad prekážky vstupu na trh. Zahraničné subvencie na trhoch, ktoré sa vyznačujú nadmernou kapacitou, alebo zahraničné subvencie, ktoré vedú k nadmernej kapacite udržiavaním nerentabilných aktív alebo podporovaním investícií do rozširovania kapacít, ktoré by sa inak nebudovali, pravdepodobne spôsobia narušenia. Zahraničná subvencia poskytnutá príjemcovi, ktorý vykazuje nízku mieru

činnosti na vnútornom trhu, meranú napríklad obratom dosiahnutým v Únii, spôsobí narušenia s menšou pravdepodobnosťou než zahraničná subvencia poskytnutá príjemcovi, ktorý je na vnútornom trhu aktívnejší. Zahraničné subvencie nepresahujúce 4 milióny EUR počas obdobia troch po sebe nasledujúcich rokov by sa mali spravidla považovať za subvencie, ktoré pravdepodobne nenarušia vnútorný trh v zmysle tohto nariadenia. Zahraničné subvencie pre jeden podnik nepresahujúce výšku pomoci *de minimis* v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia Komisie (EÚ) č. 1407/2013 ⁽⁴⁾ na tretiu krajinu počas obdobia troch po sebe nasledujúcich rokov by sa mali považovať za subvencie, ktoré nenarúšajú vnútorný trh v zmysle tohto nariadenia.

- (20) Podobne ako určité druhy štátnej pomoci, určité kategórie zahraničných subvencií, ako sú neobmedzené záruky, konkrétne záruky bez akéhokoľvek obmedzenia výšky alebo trvania, vzhľadom na svoju povahu pravdepodobne tiež spôsobia narušenia na vnútornom trhu. To isté platí pre neoprávnené výhodnú ponuku, ktorej výhodná povaha, napríklad jej cena, nemôže byť odôvodnená inými skutočnosťami. Okrem toho subvencie vo forme financovania vývozu, pokiaľ nie sú poskytnuté v súlade s dohodou OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch, by mohli byť dôvodom osobitného znepokojenia z dôvodu svojich rušivých účinkov. Keďže uvedené kategórie zahraničných subvencií s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobia narušenie vnútorného trhu, nie je potrebné, aby Komisia vykonala podrobné posúdenie na základe ukazovateľov. Podnik by mohol v každom prípade preukázať, že predmetná zahraničná subvencia by za osobitných okolností daného prípadu nenarušila vnútorný trh.
- (21) Členské štáty, ako aj akékoľvek fyzické alebo právnické osoby majú možnosť predložiť informácie o pozitívnych účinkoch zahraničnej subvencie, ktoré by Komisia mala pri vyvažovacom teste náležite zohľadniť. Komisia by mala zvážiť pozitívne účinky zahraničnej subvencie na základe dôkazov o takýchto pozitívnych účinkoch predložených počas prešetrovania. Pozitívne účinky by sa mali týkať vývoja príslušnej subvencovanej hospodárskej činnosti na vnútornom trhu. Vo vhodných prípadoch by sa mali zohľadniť aj ďalšie pozitívne účinky, aby sa predišlo tomu, že vyvažovanie povedie k neodôvodnenej diskriminácii. Komisia by mala preskúmať aj širšie pozitívne účinky vo vzťahu k príslušným politickým cieľom, najmä cieľom Únie. Uvedené politické ciele môžu zahŕňať najmä vysokú úroveň ochrany životného prostredia a sociálnych noriem, ako aj podporu výskumu a vývoja. Komisia by uvedené pozitívne účinky mala porovnať s negatívnymi účinkami zahraničnej subvencie z hľadiska narušenia na vnútornom trhu. V kontexte postupu verejného obstarávania by Komisia mala zohľadniť dostupnosť alternatívnych zdrojov dodávok dotknutého tovaru a služieb. Vyvažovanie môže viesť k záveru neuložiť nápravné opatrenia, ak pozitívne účinky zahraničnej subvencie prevažujú nad jej negatívnymi účinkami. V prípade kategórií zahraničných subvencií, o ktorých sa usudzuje, že s najväčšou pravdepodobnosťou narušia vnútorný trh, je menej pravdepodobné, že pozitívne účinky prevážia nad negatívnymi. Ak prevažujú negatívne účinky, vyvažovací test môže pomôcť k určeniu vhodnej povahy a úrovne záväzkov alebo nápravných opatrení. V každom prípade, keďže pri vyvažovacom teste sa zohľadňujú pozitívne účinky zahraničnej subvencie, uplatnenie tohto vyvažovacieho testu by nemalo viesť pre podnik k horšiemu výsledku, ako keby sa vyvažovací test nevykonal. Ak Komisia vykoná vyvažovací test, mala by uviesť svoje odôvodnenie v rozhodnutí o ukončení hĺbkového prešetrovania.
- (22) Ak Komisia skúma zahraničnú subvenciu z vlastnej iniciatívy, mala by mať právomoc uložiť podniku nápravné opatrenia s cieľom napraviť akékoľvek narušenie spôsobené zahraničnou subvenciou na vnútornom trhu. Uvedené nápravné opatrenia by mali zahŕňať štrukturálne a neštrukturálne nápravné opatrenia a vrátenie zahraničnej subvencie a mali by byť vhodné na nápravu daného narušenia a mali by byť primerané. Ak Komisia zvažuje alternatívne nápravné opatrenia, z ktorých by každé úplne a účinne napravilo narušenie, Komisia by si mala vybrať opatrenie, ktoré je pre prešetrovaný podnik najmenej zaťažujúce.

⁽⁴⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013, s. 1).

- (23) Prešetrovaný podnik by mal mať možnosť ponúknuť záväzky s cieľom napraviť narušenie spôsobené zahraničnou subvenciou. Ak sa Komisia domnieva, že ponúknuté záväzky úplne a účinne napravia narušenie, mohla by ich prijať a rozhodnutím stanoviť, že budú záväzné. V takom prípade by Komisia nemala ukladať nápravné opatrenia.
- (24) Prešetrovaný podnik by mohol ponúknuť, že subvenciu vráti spolu s primeraným úrokom. Komisia by mala vrátenie ponúknuté ako záväzok prijať, ak môže overiť, že vrátenie v plnej miere napravi narušenie, vykoná sa transparentným a overiteľným spôsobom a je účinné v praxi, pričom sa zohľadní riziko obchádzania cieľov tohto nariadenia.
- (25) Pokiaľ prešetrovaný podnik neponúkne záväzky, ktoré by úplne a účinne napravili zistené narušenie, Komisia by mala mať právomoc koncentráciu alebo zadanie zákazky pred jej uskutočnením zakázať. Ak sa koncentrácia už uskutočnila, najmä v prípadoch, keď sa nevyžadovalo predchádzajúce oznámenie, keďže finančné limity vymedzujúce oznamovaciu povinnosť neboli dosiahnuté, narušenie môže byť napriek tomu také výrazné, že ho nemožno napraviť opatreniami zameranými na zmenu správania, štrukturálnymi opatreniami ani vrátením subvencie. V takýchto prípadoch by Komisia mala mať možnosť rozhodnúť, aby sa narušenie napravilo tým, že podnikom nariadi, aby koncentráciu zrušili.
- (26) Prešetrovaný podnik by mohol navrhnúť, že Komisiu bude informovať o svojej účasti na budúcich koncentráciách alebo postupoch verejného obstarávania v Únii počas primeraného obdobia, alebo by Komisia v primeranom a potrebnom prípade mohla požadovať, aby ju prešetrované podniky o takejto svojej účasti informovali počas primeraného obdobia. Na základe predloženia takýchto informácií alebo odpovede alebo absencie odpovede zo strany Komisie nemôže podnik legitímne očakávať, že Komisia neskôr nezačne prešetrovať možné zahraničné subvencie poskytnuté podniku, ktorý sa zúčastňuje na koncentracii alebo postupe verejného obstarávania.
- (27) Komisia by mala mať právomoc z vlastnej iniciatívy preskúmať akékoľvek informácie týkajúce sa zahraničných subvencií. Členské štáty a každá fyzická alebo právnická osoba alebo združenie by mala mať možnosť poskytnúť Komisii informácie o údajných zahraničných subvenciách narušajúcich vnútorný trh. Komisia by mohla zriadiť kontaktné miesto s cieľom uľahčiť poskytovanie takýchto informácií dôverným spôsobom. Keď členské štáty poskytnú Komisii relevantné informácie o údajných zahraničných subvenciách narušajúcich vnútorný trh, Komisia by mala zabezpečiť, aby sa uvedeným členským štátom odpovedalo. Na účely prešetrovania možných zahraničných subvencií a toho, či narušajú vnútorný trh, a nápravy takýchto narušení sa v tomto nariadení stanovuje postup pozostávajúci z dvoch krokov, a to z predbežného preskúmania a hĺbkového prešetrovania. Podnik, na ktorý sa vzťahuje ktorýkoľvek z týchto dvoch krokov, by sa mal považovať za prešetrovaný podnik.
- (28) Komisii by mali byť poskytnuté primerané prešetrovacie právomoci na získanie všetkých potrebných informácií. Preto by mala mať počas celého postupu právomoc požadovať informácie od akéhokoľvek podniku alebo združenia podnikov. Okrem toho by Komisia mala mať právomoc ukladať pokuty alebo pravidelné penále za neposkytnutie požadovaných informácií včas alebo za poskytnutie neúplných, nepravdivých alebo zavádzajúcich informácií. Komisia by takisto mala mať možnosť adresovať otázky členským štátom alebo tretím krajinám. Okrem toho by Komisia mala mať právomoc uskutočňovať návštevy na účely zistenia potrebných skutočností v priestoroch podniku alebo združenia podnikov nachádzajúcich sa v Únii alebo, pokiaľ je dotknutá tretia krajina oficiálne informovaná a nemá námietky, v priestoroch podniku v tretej krajine. S cieľom zabezpečiť účinnú inšpekciu by Komisia mala mať právomoc požiadať podnik alebo združenie podnikov o súhlas s inšpekciou. Komisia by takisto mala mať právomoc prijímať rozhodnutia na základe dostupných informácií, ak prešetrovaný podnik alebo tretia krajina, ktorá poskytla subvenciu, nespolupracuje.
- (29) Okrem toho by Komisia mala mať právomoc prijať predbežné opatrenia, ak je to potrebné na zabránenie nenapraviteľnému narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

- (30) Keď má Komisia na základe predbežného preskúmania k dispozícii dostatočné náznaky existencie zahraničnej subvencie narušujúcej vnútorný trh, mala by mať právomoc začať hĺbkové prešetrovanie s cieľom získať ďalšie relevantné informácie na posúdenie zahraničnej subvencie. Prešetrovaný podnik by mal môcť uplatniť svoje právo na obhajobu.
- (31) Komisia by mala hĺbkové prešetrovanie uzavrieť prijatím rozhodnutia. Pokiaľ je to možné, mala by sa usilovať o ukončenie hĺbkového prešetrovania do 18 mesiacov, pričom by mala zohľadniť najmä zložitosť prípadu, ako aj mieru spolupráce dotknutých podnikov a tretích krajín.
- (32) Komisia by mala mať primerané nástroje na zabezpečenie účinnosti záväzkov a nápravných opatrení. Ak podnik nedodrží rozhodnutie so záväzkami, rozhodnutie s nápravnými opatreniami alebo rozhodnutie, ktorým sa nariaďujú predbežné opatrenia, Komisia by mala mať právomoc ukladať pokuty alebo pravidelné penále dostatočne odrádzajúceho charakteru. Komisia by pri ukladaní takýchto pokút alebo pravidelného penále mala zohľadniť prípady opakovaného nedodržania rozhodnutia. S cieľom posilniť účinnosť tohto nariadenia je možné, aby Komisia uplatňovala záväzky alebo nápravné opatrenia súčasne s pokutami alebo pravidelným penále.
- (33) S cieľom zabezpečiť správne a účinné uplatňovanie tohto nariadenia by Komisia mala mať právomoc zrušiť rozhodnutie a prijať nové rozhodnutie, ak sa dané rozhodnutie zakladalo na neúplných, nepravdivých alebo zavádzajúcich informáciách, ak podnik koná v rozpore so svojimi záväzkami alebo s uloženými nápravnými opatreniami, alebo ak záväzky alebo nápravné opatrenia neboli účinné.
- (34) Vzhľadom na potenciálne významný vplyv koncentrácií na vnútorný trh by Komisia mala mať v prípade navrhovanej koncentrácie právomoc na základe oznámenia preskúmať informácie o zahraničných finančných príspevkoch. Podniky by nemali mať povolené uskutočniť koncentráciu pred ukončením preskúmania, ktoré vykonáva Komisia. Preskúmanie, ktoré vykonáva Komisia, by sa malo riadiť rovnakým postupom ako preskúmanie zahraničnej subvencie z iniciatívy Komisie, s výhradou úprav s cieľom zohľadniť špecifiká koncentrácií.
- (35) Je potrebné nájsť rovnováhu medzi účinnou ochranou vnútorného trhu a potrebou obmedziť administratívnu záťaž podnikov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Povinnosť predchádzajúceho oznámenia by sa preto mala vzťahovať len na koncentrácie, ktoré spĺňajú kombinované finančné limity vymedzené v tomto nariadení na základe výšky obratu v Únii a výšky zahraničných finančných príspevkov.
- (36) Ak sa finančné limity vymedzujúce oznamovaciu povinnosť nedosiahnu, Komisia by mala mať možnosť vyžadovať oznámenie potenciálne subvencovaných koncentrácií, ktoré sa ešte neuskutočnili, alebo oznámenie potenciálne subvencovaných ponúk pred zadaním zákazky, ak sa domnieva, že koncentrácia alebo ponuka by vzhľadom na svoj vplyv v Únii mala byť predmetom *ex ante* preskúmania. Komisia by takisto mala mať možnosť vykonať z vlastného podnetu preskúmanie už uskutočnených koncentrácií alebo už zadaných zákaziek.
- (37) Pri preskúmaní koncentrácie by sa malo posúdenie toho, či došlo k narušeniu na vnútornom trhu, obmedziť na príslušnú koncentráciu a v posúdení by sa mali zohľadniť len tie zahraničné subvencie, ktoré boli poskytnuté počas troch rokov pred koncentráciou.
- (38) V kontexte mechanizmu *ex ante* preskúmania pre koncentrácie by podniky mali mať možnosť požiadať Komisiu o konzultácie pred oznámením založené na dobrej viere s cieľom získať usmernenie o tom, či sú splnené finančné limity pre oznámenie.

- (39) Ak sa koncentrácia oznámi Komisii podľa článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004⁽⁵⁾ a podľa tohto nariadenia, Komisia by sa mala snažiť obmedziť administratívnu záťaž pre oznamujúce osoby podľa tohto nariadenia. Podniky by mali mať najmä možnosť uviesť konkrétne informácie predložené v súvislosti s konaním podľa tohto nariadenia, ktoré má právo Komisia použiť aj v konaniach podľa nariadenia (ES) č. 139/2004.
- (40) Potreba riešiť zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh je osobitne výrazná vo verejnom obstarávaní, a to vzhľadom na jeho hospodársky význam na vnútornom trhu a skutočnosť, že je financované z prostriedkov daňovníkov. Komisia by mala mať právomoc na základe oznámenia pred zadaním zákazky preskúmať informácie o zahraničných finančných príspevkoch poskytnutých zúčastneným hospodárskym subjektom v kontexte postupu verejného obstarávania. Predchádzajúce oznámenia by mali byť pri presiahnutí finančného limitu stanoveného v tomto nariadení povinné, aby sa zachytili hospodársky významné prípady a aby sa zároveň minimalizovala administratívna záťaž a neobmedzovala sa účasť MSP na verejnom obstarávaní. Táto povinnosť predchádzajúceho oznámenia pri presiahnutí finančného limitu by sa mala vzťahovať aj na skupiny hospodárskych subjektov uvedené v článku 26 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ⁽⁶⁾, v článku 19 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ⁽⁷⁾ a v článku 37 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ⁽⁸⁾. Komisia má tiež právo požiadať o predchádzajúce oznámenie zahraničného finančného príspevku počas postupu verejného obstarávania aj vtedy, keď jeho odhadovaná hodnota je nižšia ako finančné limity vymedzujúce oznamovaciu povinnosť. Komisia by sa mala snažiť obmedziť zasahovanie do postupov verejného obstarávania tým, že zohľadní, ako blízko je dátum zadania zákazky, keď sa rozhoduje o tom, či požiada o takéto predchádzajúce oznámenie.
- (41) Rovnováha medzi rozvojom európskeho trhu s obrannými a bezpečnostnými zariadeniami, ktorý je nevyhnutný na zachovanie európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne, a ochranou národnej bezpečnosti členských štátov si vyžaduje osobitný režim pre zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti, na ktoré sa vzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES⁽⁹⁾. Verejné obstarávanie na zadávanie takýchto zákaziek by preto nemalo podliehať oznamovacej povinnosti podľa tohto nariadenia. Napriek tomu by malo byť možné preskúmať zahraničné subvencie v súvislosti s takýmito zákazkami v rámci preskúmania z vlastného podnetu. Okrem toho by sa toto nariadenie nemalo vzťahovať na verejné obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/81/ES a ktoré sú z jej rozsahu pôsobnosti vyňaté, alebo verejné obstarávanie, pri ktorých sú splnené podmienky na uplatňovanie článku 346 ZFEÚ, berúc do úvahy napríklad, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie by sa možnosť využiť takéto výnimky mala vykladať takým spôsobom, aby sa účinky výnimiek nerozšírili nad rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na ochranu oprávnených záujmov, ktorú uvedené ustanovenia pomáhajú zabezpečiť a výkladové oznámenie Komisie o uplatňovaní článku 296 ZFEÚ v oblasti obstarávania pre rezort obrany.
- (42) Rámcové dohody sú účinnou technikou obstarávania, ktorú verejní obstarávatelia a obstarávatelia bežne používajú. Toto nariadenie by nemalo mať vplyv na flexibilitu ponúkanú kupujúcim po uzavretí rámcovej dohody. Povinnosť oznamovať zahraničné finančné príspevky v rámci postupov verejného obstarávania stanovená v tomto nariadení by sa preto mala obmedziť na postup, ktorý predchádza uzavretiu samotných rámcových dohôd, a nemala by sa vzťahovať na zákazky na základe rámcovej dohody.

⁽⁵⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesíí (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1).

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76).

- (43) Vzhľadom na naliehavú povahu postupov obstarávania vykonávaných v súlade s článkom 27 ods. 3 alebo článkom 28 ods. 6 smernice 2014/24/EÚ alebo článkom 45 ods. 3 smernice 2014/25/EÚ by Komisia mala vynaložiť maximálne úsilie na to, aby takéto postupy uprednostňovala počas predbežného preskúmania a hĺbkového prešetrovania, aby dospela ku zmysluplnému záveru hneď, ako to bude uskutočniteľné. Primerane by to malo platiť aj pre podobné postupy vykonávané v súlade so smernicou 2014/23/EÚ.
- (44) Vzhľadom na osobitosti viacstupňových postupov verejného obstarávania by Komisia mala začať predbežné preskúmanie na základe príslušných informácií dostupných v oznámení pri predkladaní žiadosti o účasť. S cieľom zabezpečiť úplnosť informácií a rýchlость prešetrovania by sa spolu s konečnou ponukou malo predložiť aktualizované oznámenie. Komisia by tiež mala mať právo požiadať o akékoľvek doplňujúce informácie pred predložením konečnej ponuky.
- (45) Toto nariadenie sa nezaobera prístupom hospodárskych subjektov z tretích krajín na trh verejného obstarávania Únie. Uvedenú záležitosť upravuje príslušné právo Únie a medzinárodné dohody.
- (46) Pri oznamovaní zahraničného finančného príspevku v kontexte postupu verejného obstarávania by sa malo posúdenie obmedziť na daný postup.
- (47) Komisia by mala vo vhodných prípadoch hľadať spôsoby, ako zabezpečiť používanie elektronických komunikačných prostriedkov na uľahčenie plnenia povinností týkajúcich sa verejného obstarávania podľa tohto nariadenia.
- (48) Malo by sa zabezpečiť, aby sa dodržiavali zásady, ktorými sa riadi verejné obstarávanie, najmä proporionalita, nediskriminácia, rovnaké zaobchádzanie, transparentnosť a hospodárska súťaž, pokiaľ ide o všetky hospodárske subjekty zapojené do postupu verejného obstarávania bez ohľadu na prešetrovania začaté a prebiehajúce podľa tohto nariadenia. Týmto nariadením nie sú dotknuté smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ, pokiaľ ide o uplatniteľné povinnosti v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva.
- (49) Verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia majú možnosť rozhodnúť, že zadajú zákazku vo forme samostatných častí, v súlade najmä s článkom 46 smernice 2014/24/EÚ a článkom 65 smernice 2014/25/EÚ a v súlade so zákazom umelého rozdelenia. Zahraničné finančné príspevky by mali byť oznámené uchádzačmi, ktorí sa uchádzajú o časti, ktorých hodnota presahuje uplatniteľný finančný limit.
- (50) Týmto nariadením by nemala byť dotknutá možnosť hospodárskych subjektov spoliehať sa na kapacity iných subjektov v súlade so smernicami 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ.
- (51) Týmto nariadením by nemala byť dotknutá možnosť verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa požadovať od hospodárskych subjektov, aby doplnili, spresnili alebo skompletizovali príslušné informácie alebo dokumentáciu, ako sa stanovuje v smernici 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ alebo ako sa stanovuje vo vnútroštátnom práve, ktorým sa vykonávajú, za predpokladu, že takéto žiadosti sa podávajú v plnom súlade so zásadami rovnakého zaobchádzania a transparentnosti.
- (52) Verejní obstarávatelia majú silnú tendenciu centralizovať svoje nákupy s cieľom dosiahnuť úspory z rozsahu a zvýšiť efektívnosť. Takéto centrálné obstarávacie organizácie sú verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v zmysle smerníc 2009/81/ES, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ. Bolo by preto vhodné, aby Komisia mala možnosť preskúmať zahraničné subvencie v súvislosti so zákazkami zadanými takýmito verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi.

- (53) Zahranicné subvencie, ktoré umožňujú hospodárskemu subjektu predložiť ponuku, ktorá je v súvislosti so stavebnými prácami, s tovarom alebo so službami neoprávnene výhodná, by sa mali považovať za subvencie skutočne alebo potenciálne narušajúce postup verejného obstarávania. Uvedené narušenia by sa preto mali posudzovať na základe nevyčerpávajúceho súboru ukazovateľov. Na základe predmetných ukazovateľov by malo byť možné určiť, ako zahraničná subvencia narúša hospodársku súťaž tým, že zlepšuje konkurenčné postavenie podniku a umožňuje mu predložiť neoprávnene výhodnú ponuku. Hospodárske subjekty by mali mať možnosť zdôvodniť, že ponuka nie je neoprávnene výhodná, a to aj na základe uvedenia skutočností, ktoré sa uvádzajú v článku 69 ods. 2 smernice 2014/24/EÚ alebo v článku 84 ods. 2 smernice 2014/25/EÚ, ktorými sa upravujú neobvykle nízke ponuky. Zákaz zadania zákazky by sa mal uplatňovať len vtedy, ak nemožno výhodnosť ponuky, pri ktorej sa využívajú zahraničné subvencie, odôvodniť inými faktormi, ak by zákazka bola zadaná uchádzačovi, a ak podnik predkladajúci ponuku neponúkol záväzky, ktoré sa považujú za primerané a dostatočné na úplnú a účinnú nápravu narušenia. Zákaz zadania zákazky sa teda týka konkrétneho postupu, v rámci ktorého bola predložená neoprávnene výhodná ponuka. Zistenie Komisie, že hospodársky subjekt využíval zahraničnú subvenciu narušajúcu vnútorný trh, ktorá mu umožnila predložiť neoprávnene výhodnú ponuku, preto nemožno považovať za skutočnosť, ktorá vedie k vylúčeniu na základe dôvodov na nepovinné vylúčenie stanovených v článku 38 ods. 7 smernice 2014/23/EÚ, článku 57 ods. 4 smernice 2014/24/EÚ alebo článku 80 smernice 2014/25/EÚ v rámci toho istého alebo iného postupu verejného obstarávania vedeného v súlade s uvedenými smernicami.
- (54) Neoprávnene výhodná ponuka by mohla vyplývať aj zo zahraničných subvencií poskytnutých subdodávateľovi alebo dodávateľovi z dôvodu jej konkurenčného vplyvu na ponuku predloženú verejnemu obstarávateľovi alebo obstarávateľovi. V záujme obmedzenia administratívnej záťaže by však zahraničné finančné príspevky mali oznamovať len hlavní subdodávatelia alebo hlavní dodávatelia, to znamená tí, ktorých výrobky alebo služby súvisia s kľúčovými prvkami zákazky alebo prekračujú určité percento hodnoty zákazky. Prvky zákazky sa môžu považovať za kľúčové prvky najmä na základe osobitného významu prvku pre kvalitu ponuky vrátane osobitného know-how, technológie, špecializovaného personálu, patentov alebo podobných výhod, ktoré má subdodávateľ alebo dodávateľ k dispozícii, najmä ak sa na tieto prvky spolieha v súvislosti so splnením väčšiny aspoň jednej podmienky účasti v rámci postupu verejného obstarávania. S cieľom zabezpečiť, aby preskúmanie bolo dostatočne skutkovo opodstatnené, by sa v predbežnom preskúmaní mali zohľadniť hlavní subdodávatelia a dodávatelia, ktorí sú už známi vo fáze predkladania úplného oznámenia alebo vyhlásenia, alebo aktualizovaného oznámenia alebo vyhlásenia v prípade viacstupňových postupov. Toto nariadenie by nemalo mať vplyv na možnosť hospodárskych subjektov využívať nových subdodávateľov pri plnení svojich zákaziek. V dôsledku toho by zmena subdodávateľov a dodávateľov po predložení úplného oznámenia alebo vyhlásenia, aktualizovaného oznámenia alebo vyhlásenia alebo počas plnenia zmluvy nemala viesť k dodatočným oznamovacím povinnostiam, ale Komisia by však mala môcť začať preskúmanie z vlastného podnetu, ak má informácie, a to aj od ktoréhokoľvek členského štátu, ktorejkoľvek fyzickej alebo právnickej osoby alebo ktoréhokoľvek združenia, že títo subdodávatelia a dodávatelia mohli využívať zahraničné subvencie.
- (55) V súlade so smernicami o verejnom obstarávaní by sa ekonomicky najvýhodnejšia ponuka z pohľadu verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa mala určiť na základe ceny alebo nákladov použitím prístupu založeného na nákladovej efektívnosti, ktorý spočíva napríklad v určení nákladov na životný cyklus a môže zahŕňať najlepší pomer ceny a kvality, ktorý by sa mal posúdiť na základe kritérií súvisiacich s predmetom dotknutej zákazky, a to vrátane kvalitatívnych, environmentálnych alebo sociálnych aspektov.
- (56) V súvislosti so súdnymi prostriedkami nápravy týkajúcimi sa uplatňovania tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o postupy verejného obstarávania, vnútroštátnym súdnym orgánom v zmysle článku 267 ZFEÚ, ktorý považuje rozhodnutie o otázke za potrebné na vydanie svojho rozsudku, má právo, alebo v prípade stanovenom v článku 267 ZFEÚ, musí podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu práva Únie vrátane tohto nariadenia. Vzhľadom na ustálenú judikatúru Súdneho dvora však tento vnútroštátny súdny orgán nemá právo položiť otázku týkajúcu sa platnosti rozhodnutia Komisie na žiadosť dotknutého hospodárskeho subjektu, ktorý mal možnosť podať proti tomuto rozhodnutiu žalobu o neplatnosť, najmä ak bol týmto rozhodnutím priamo a osobne dotknutý, ale neurobil tak v lehote stanovenej v článku 263 ZFEÚ.

- (57) Vzhľadom na povahu mechanizmu *ex ante* preskúmania v prípade koncentrácií a zadávania zákaziek v rámci verejného obstarávania a potrebu právnej istoty, pokiaľ ide o tieto konkrétne transakcie, Komisia by nemala z vlastnej iniciatívy opätovne preskúmať koncentráciu ani ponuku predloženú vo verejnom obstarávaní, ktorá bola oznámená a posúdená v rámci príslušných postupov. Je však možné, že finančné príspevky, o ktorých bola Komisia informovaná prostredníctvom postupu oznamovania, môžu byť relevantné aj mimo uvedenej koncentrácie alebo postupu verejného obstarávania.
- (58) Členské štáty by mali pri uplatňovaní tohto nariadenia s Komisiou účinne spolupracovať. Na uľahčenie takejto spolupráce by Komisia mala mať možnosť zriadiť mechanizmus spolupráce.
- (59) Na účely získavania informácií o zahraničných subvenciách by Komisia mala mať možnosť začať prešetrovania týkajúce sa konkrétnych odvetví hospodárstva, konkrétnych druhov hospodárskej činnosti alebo využívania konkrétnych nástrojov zahraničných subvencií. Komisia by mala mať možnosť použiť informácie získané z takýchto prešetrovaní trhu na preskúmanie určitých transakcií v rámci postupov podľa tohto nariadenia.
- (60) Ak má Komisia podozrenie, že existujú opakované zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh, alebo ak sa viacerými opatreniami na presadzovanie práva podľa tohto nariadenia zistia zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh poskytované tou istou treťou krajinou, Komisia by mala mať možnosť naviazať dialóg s dotknutou treťou krajinou s cieľom preskúmať možnosti zamerané na dosiahnutie ukončenia alebo zmeny zahraničných subvencií narúšajúcich vnútorný trh, s cieľom odstrániť ich rušivé vplyvy na vnútornej trhu. Ak sa v dvojstrannej dohode medzi Úniou a treťou krajinou stanovuje konzultačný mechanizmus, ktorý sa vzťahuje na zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, mohol by sa takýto konzultačný mechanizmus použiť na uľahčenie dialógu s treťou krajinou. Dialóg s treťou krajinou by nemal brániť Komisii v začatí alebo pokračovaní preskúmaní podľa tohto nariadenia. Komisia by mala informovať Európsky parlament a Radu o príslušnom vývoji.
- (61) Z dôvodov právnej istoty je vhodné obmedziť lehotu, v rámci ktorej je možné, aby Komisia prešetrovala zahraničnú subvenciu, na 10 rokov odo dňa poskytnutia tejto zahraničnej subvencie.
- (62) Z tých istých dôvodov je vhodné stanoviť premlčacie lehoty na ukladanie a vymáhanie pokút alebo pravidelného penále.
- (63) V záujme transparentnosti a právnej istoty je vhodné, aby Komisia v náležitých prípadoch uverejnila alebo zverejnila všetky rozhodnutia, ktoré prijme podľa tohto nariadenia, a to v plnom rozsahu alebo vo forme zhrnutia.
- (64) Komisia by pri uverejňovaní svojich rozhodnutí mala dodržiavať pravidlá týkajúce sa služobného tajomstva vrátane ochrany všetkých dôverných informácií a obchodných tajomstiev v súlade s článkom 339 ZFEÚ. Spracúvanie osobných údajov na účely tohto nariadenia by sa malo vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁽¹⁰⁾ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽¹¹⁾, podľa toho, ktoré nariadenie sa uplatňuje na predmetné spracúvanie údajov.

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (65) Keď sa zdá, že na informácie, ktoré podnik označil ako dôverné alebo ako obchodné tajomstvo, sa povinnosti týkajúce sa služobného tajomstva nevzťahujú, je vhodné mať zavedený mechanizmus, na základe ktorého má Komisia právo rozhodnúť, v akom rozsahu možno takéto informácie sprístupniť. V každom rozhodnutí o zamietnutí tvrdenia o dôvernom charaktere informácií by sa mala uviesť lehota, po uplynutí ktorej budú tieto informácie sprístupnené, aby mal respondent možnosť využiť všetky dostupné prostriedky súdnej ochrany vrátane akýchkoľvek predbežných opatrení.
- (66) Podniky prešetrované podľa tohto nariadenia by mali mať možnosť predložiť svoje pripomienky k dôvodom, na základe ktorých Komisia zamýšľa prijať rozhodnutie, a preto by mali mať právo na prístup k spisu. Pri zabezpečení zachovania práv prešetrovaných podnikov na obhajobu je nevyhnutné chrániť obchodné tajomstvá.
- (67) Ak s tým poskytovateľ informácií súhlasí, Komisia by mala mať možnosť použiť informácie získané podľa tohto nariadenia aj pri uplatňovaní iných aktov Únie.
- (68) Členské štáty a Komisia by mali prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností v súlade predovšetkým s Dohodou medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie ⁽¹²⁾, rozhodnutím Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 ⁽¹³⁾ a rozhodnutím Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 ⁽¹⁴⁾.
- (69) Vykonávanie tohto nariadenia Úniou by malo byť v súlade s právom Únie a dohodou WTO a so záväzkami prijatými v rámci iných obchodných a investičných dohôd, ktorých zmluvnými stranami sú Únia alebo členské štáty. Toto nariadenie by malo dopĺňať úsilie Únie o zlepšenie multilaterálnych pravidiel na riešenie subvencií narúšajúcich hospodársku súťaž.
- (70) Obmedzenia slobôd uvedených v článkoch 34, 49, 56 a 63 ZFEÚ možno odôvodniť potrebou zabrániť nekalej súťaži za predpokladu, že takéto obmedzenia sú rovnako ako iné obmedzenia základných slobôd v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie, ako sú proporionalita a právna istota, a so základnými právami.
- (71) Je možné, že vykonávanie tohto nariadenia sa prekrýva s odvetvovými pravidlami, najmä v oblasti námornej a leteckej dopravy. Je preto potrebné objasniť vzťah medzi týmto nariadením a odvetvovými nástrojmi, ktoré sa zaoberajú zahraničnými subvenciami, konkrétne nariadením Rady (EHS) č. 4057/86 ⁽¹⁵⁾ a nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1035 ⁽¹⁶⁾ a (EÚ) 2019/712 ⁽¹⁷⁾.
- (72) Akty Komisiou podľa tohto nariadenia podliehajú preskúmaniu zo strany Súdneho dvora v súlade s článkom 263 ZFEÚ. Súdny dvor by mal v súlade s článkom 261 ZFEÚ dostať neobmedzenú právomoc vo vzťahu k rozhodnutiam, ktorými Komisia ukladá pokuty alebo pravidelné penále.

⁽¹²⁾ Dohoda medzi vládami členských štátov Európskej únie, ktoré sa zišli na zasadnutí Rady, o ochrane utajovaných skutočností, ktoré sa vymieňajú v záujme Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 8.7.2011, s. 13).

⁽¹³⁾ Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 z 13. marca 2015 o bezpečnosti v Komisii (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 41).

⁽¹⁴⁾ Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53).

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 4057/86 z 22. decembra 1986 o nekalých cenových praktikách v námornej doprave (Ú. v. ES L 378, 31.12.1986, s. 14).

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1035 z 8. júna 2016 o ochrane proti stanovovaniu podhodnotených cien plavidiel (Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/712 zo 17. apríla 2019 o ochrane hospodárskej súťaže v leteckej doprave, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 868/2004 (Ú. v. EÚ L 123, 10.5.2019, s. 4).

- (73) S cieľom podporiť predvídateľnosť tohto nariadenia by Komisia mala uviesť a pravidelne aktualizovať usmernenia týkajúce sa kritérií na určenie existencie narušenia vnútorného trhu spôsobeného zahraničnou subvenciou, uplatňovania vyvažovacieho testu, uplatňovania svojej právomoci požadovať predchádzajúce oznámenie akejkoľvek koncentrácie alebo zahraničných finančných príspevkov, ktoré hospodársky subjekt dostal v rámci postupu verejného obstarávania, a posúdenia narušenia postupu verejného obstarávania. Pri vydávaní takýchto usmernení by Komisia mala viesť príslušné konzultácie so zainteresovanými stranami a členskými štátmi. S cieľom uľahčiť vykonávanie tohto nariadenia v počiatočných fázach jeho uplatňovania by sa Komisia mala usilovať zverejniť objasnenia týkajúce sa uplatňovania uvedených ustanovení pred uverejnením usmernení.
- (74) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci v súlade s článkom 291 ZFEÚ. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁸⁾ a mali by sa týkať: rozhodnutí, ktorými sa ukončuje hĺbkové prešetrovanie, ukladania predbežných opatrení, rozhodnutí o koncentráciách, ktoré boli vykonané v rozpore s oznamovacou povinnosťou alebo v rozpore s rozhodnutím so záväzkami alebo rozhodnutím zakazujúcim koncentráciu alebo zadanie zákazky v rámci postupu verejného obstarávania, zrušenia určitých rozhodnutí, ako aj vykonávacích právomocí týkajúcich sa foriem, obsahu, procesných podrobností a súvisiacich prvkov predbežného preskúmania a hĺbkového prešetrovania.
- (75) Komisia by mala mať možnosť zaviesť zjednodušený postup, podľa ktorého by posudzovala určité koncentrácie alebo postupy verejného obstarávania na základe toho, že sa v ich prípade zdá menej pravdepodobné, že by mohli viesť k narušeniu súťaže na vnútornom trhu spôsobeného zahraničnými subvenciami.
- (76) S cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky na vnútornom trhu aj z dlhodobého hľadiska v záujme primeraného pokrytia prípadov prešetrovaných na základe oznámení, ako aj z vlastného podnetu a zároveň obmedziť neprimeranú administratívnu záťaž, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmenu finančných limitov vymedzujúcich oznamovaciu povinnosť v prípade koncentrácií a postupov verejného obstarávania, ako aj skrátenie lehôt na predbežné preskúmanie a hĺbkové prešetrovanie oznámených koncentrácií alebo oznámených finančných príspevkov v kontexte postupu verejného obstarávania. Bez toho, aby bola dotknutá možnosť zmeniť finančné limity vymedzujúce oznamovaciu povinnosť v prípade koncentrácií a verejného obstarávania prostredníctvom legislatívneho návrhu, a to aj v kontexte preskúmania stanoveného v tomto nariadení, sa tieto finančné limity môžu zmeniť delegovaným aktom raz počas obdobia delegovania podľa tohto nariadenia. V súvislosti s finančnými príspevkami v kontexte postupu verejného obstarávania by sa právomoc prijímať takýto akt mala vykonávať spôsobom, ktorý zohľadňuje záujmy MSP. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁽¹⁹⁾. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (77) Ak koncentrácia podlieha oznamovacej povinnosti podľa tohto nariadenia, do jeho rozsahu pôsobnosti by mali patriť finančné príspevky poskytnuté ktorejkoľvek zo strán koncentrácie počas troch rokov pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia. V kontexte postupu verejného obstarávania by sa toto nariadenie malo uplatňovať aj na finančný príspevok poskytnutý hospodárskemu subjektu počas troch rokov pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia,

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹⁹⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Účelom tohto nariadenia je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu vytvorením harmonizovaného rámca na riešenie narušení spôsobených priamo alebo nepriamo zahraničnými subvenciami, a to s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky. Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá a postupy na prešetrovanie zahraničných subvencií, ktoré narúšajú vnútorný trh, a na nápravu takýchto narušení. K takýmto narušeniam môže dôjsť v súvislosti s každou hospodárskou činnosťou a najmä v rámci koncentrácií a postupov verejného obstarávania.

2. Toto nariadenie sa zaoberá zahraničnými subvenciami poskytnutými podnikom vrátane verejného podniku, ktorý je pod priamou alebo nepriamou kontrolou štátu, a ktorý vykonáva hospodársku činnosť na vnútornom trhu. Za podnik vykonávajúci hospodársku činnosť na vnútornom trhu sa okrem iného považuje podnik, ktorý nadobúda kontrolu nad podnikom usadeným v Únii alebo sa s ním zlučuje, alebo podnik zúčastňujúci sa na postupe verejného obstarávania v Únii.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „podnik“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je hospodársky subjekt v zmysle článku 1 bodu 14 smernice 2009/81/ES, článku 5 bodu 2 smernice 2014/23/EÚ, článku 2 ods. 1 bodu 10 smernice 2014/24/EÚ a článku 2 bodu 6 smernice 2014/25/EÚ;
2. „zákazka“, v kontexte postupov verejného obstarávania a pokiaľ nie je stanovené inak, je verejná zákazka v zmysle článku 2 ods. 1 bodu 5 smernice 2014/24/EÚ, zákazka v zmysle článku 1 bodu 2 smernice 2009/81/ES a zákazky na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb (zákazky na tovar, práce a služby) v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2014/25/EÚ, ako aj koncesia v zmysle článku 5 bodu 1 smernice 2014/23/EÚ;
3. „postup verejného obstarávania“ je:
 - a) akýkoľvek druh postupu zadávania zákazky, na ktorý sa vzťahuje smernica 2014/24/EÚ na účely uzavretia verejnej zákazky alebo smernica 2014/25/EÚ na uzavretie zmluvy o dodaní tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb;
 - b) postup udeľovania koncesie na stavebné práce alebo koncesie na služby, na ktorý sa vzťahuje smernica 2014/23/EÚ;
 - c) postupy zadávania zákaziek, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/81/ES, pokiaľ nie sú vyňaté členskými štátmi na základe článku 346 ZFEÚ;
 - d) postupy zadávania zákaziek uvedené v článku 10 ods. 4 písm. a) smernice 2014/23/EÚ, článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2014/24/EÚ alebo článku 20 ods. 1 písm. a) smernice 2014/25/EÚ;
4. „verejný obstarávateľ“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je verejný obstarávateľ v zmysle článku 1 bodu 17 smernice 2009/81/ES, článku 6 smernice 2014/23/EÚ, článku 2 ods. 1 bodu 1 smernice 2014/24/EÚ a článku 3 smernice 2014/25/EÚ;

5. „obstarávateľ“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je obstarávateľ v zmysle článku 1 bodu 17 smernice 2009/81/ES, článku 7 smernice 2014/23/EÚ a článku 4 smernice 2014/25/EÚ;
6. „viacstupňový postup“ je postup verejného obstarávania podľa článkov 28 až 32 smernice 2014/24/EÚ a článkov 46 až 52 smernice 2014/25/EÚ, a to buď užšia súťaž, rokovacie konanie, rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia, súťažný dialóg alebo inovačné partnerstvo, alebo podobné postupy podľa smernice 2014/23/EÚ.

Článok 3

Existencia zahraničnej subvencie

1. Na účely tohto nariadenia ide o zahraničnú subvenciu vtedy, keď tretia krajina priamo alebo nepriamo poskytne finančný príspevok, ktorý zabezpečí výhodu pre podnik vykonávajúci hospodársku činnosť na vnútornom trhu a ktorý sa právne alebo skutkovo obmedzuje na jeden alebo viaceré podniky či odvetvia.
2. Na účely tohto nariadenia finančný príspevok okrem iného zahŕňa:
 - a) prevod finančných prostriedkov alebo záväzkov, ako sú kapitálové injekcie, granty, úvery, záruky za úvery, fiškálne stimuly, započítanie prevádzkových strát, kompenzácie za finančné bremená uložené orgánmi verejnej moci, odpustenie dlhu, konverzia dlhu na kapitál alebo zmena harmonogramu splácania dlhu;
 - b) vzdanie sa príjmov, ktoré sú inak splatné, ako napríklad oslobodenia od dane alebo udelenie osobitných alebo výlučných práv bez primeranej odplaty, alebo
 - c) poskytovanie tovaru alebo služieb alebo nákup tovaru alebo služieb.

Finančný príspevok poskytnutý treťou krajinou zahŕňa finančný príspevok poskytnutý:

- a) ústrednými orgánmi verejnej moci a orgánmi verejnej moci na ktorejkoľvek inej úrovni;
- b) zahraničným verejným subjektom, ktorého konanie možno vzhľadom na také skutočnosti, ako sú charakteristiky subjektu a právne a hospodárske prostredie prevládajúce v štáte, v ktorom subjekt pôsobí, vrátane úlohy vlády v hospodárstve, pripísať tretej krajine, alebo
- c) súkromným subjektom, ktorého konanie možno vzhľadom na všetky relevantné okolnosti pripísať tretej krajine.

Článok 4

Narušenia na vnútornom trhu

1. O existenciu narušenia na vnútornom trhu ide vtedy, ak je pravdepodobné, že zahraničná subvencia zlepší konkurenčné postavenie podniku na vnútornom trhu, a ak tým táto zahraničná subvencia skutočne alebo potenciálne negatívne ovplyvní hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Narušenie na vnútornom trhu sa určuje na základe ukazovateľov, ktoré môžu zahŕňať najmä:
 - a) výšku zahraničnej subvencie;
 - b) povahu zahraničnej subvencie;
 - c) situáciu dotknutého podniku vrátane jeho veľkosti a dotknutých trhov alebo odvetví;
 - d) úroveň a vývoj hospodárskej činnosti podniku na vnútornom trhu;
 - e) účel a podmienky spojené so zahraničnou subvenciou, ako aj jej použitie na vnútornom trhu.

2. Ak celková výška zahraničnej subvencie podniku nepresahuje 4 milióny EUR počas akéhokoľvek obdobia troch po sebe nasledujúcich rokov, táto zahraničná subvencia sa považuje za zahraničnú subvenciu, ktorá pravdepodobne nenaruší vnútorný trh.
3. Ak celková výška zahraničnej subvencie podniku nepresahuje počas akéhokoľvek obdobia troch po sebe nasledujúcich rokov výšku pomoci *de minimis* v zmysle článku 3 ods. 2 prvého pododseku nariadenia (EÚ) č. 1407/2013 za tretiu krajinu, táto zahraničná subvencia podniku sa nepovažuje za zahraničnú subvenciu narúšajúcu vnútorný trh.
4. Zahraničnú subvenciu možno považovať za subvenciu, ktorá nenaruša vnútorný trh, pokiaľ je zameraná na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami.

Článok 5

Kategórie zahraničných subvencií, ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou narušia vnútorný trh

1. Zahraničná subvencia s najväčšou pravdepodobnosťou naruší vnútorný trh, ak patrí do jednej z týchto kategórií:
 - a) zahraničná subvencia poskytnutá podniku v ťažkostiach, konkrétne podniku, ktorý v prípade, že sa mu neposkytne žiadna subvencia, pravdepodobne v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte ukončí podnikanie, pokiaľ nie je k dispozícii reštrukturalizačný plán, ktorý môže viesť k dlhodobej životaschopnosti tohto podniku, a tento plán zahŕňa významný vlastný príspevok podniku;
 - b) zahraničná subvencia vo forme neobmedzenej záruky za dlhy alebo záväzky podniku, konkrétne bez akéhokoľvek obmedzenia výšky alebo trvania takejto záruky;
 - c) opatrenie na financovanie vývozu, ktoré nie je v súlade s dohodou OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch;
 - d) zahraničná subvencia, ktorá priamo uľahčuje koncentráciu;
 - e) zahraničná subvencia, ktorá umožňuje podniku predložiť neoprávnene výhodnú ponuku, na základe ktorej by sa podniku mohla zadať príslušná zákazka.
2. Prešetrovanému podniku sa poskytne možnosť predložiť relevantné informácie o tom, či zahraničná subvencia patriaca do jednej z kategórií stanovených v odseku 1 nenaruša vnútorný trh za konkrétnych okolností daného prípadu.

Článok 6

Vyvažovací test

1. Komisia môže na základe získaných informácií vyvážiť negatívne účinky zahraničnej subvencie z hľadiska narušenia na vnútornom trhu podľa článkov 4 a 5 s pozitívnymi účinkami na rozvoj príslušnej subvencovanej hospodárskej činnosti na vnútornom trhu, pričom zväží ďalšie pozitívne účinky zahraničnej subvencie, ako sú napríklad širšie pozitívne účinky vo vzťahu k príslušným politickým cieľom, najmä cieľom Únie.
2. Komisia zohľadní posúdenie podľa odseku 1 pri rozhodovaní o tom, či uloží nápravné opatrenia alebo prijme záväzky, a o povahe a výške týchto nápravných opatrení alebo záväzkov.

Článok 7

Záväzky a nápravné opatrenia

1. Komisia môže uložiť nápravné opatrenia na účely nápravy narušenia na vnútornom trhu, ktoré skutočne alebo potenciálne spôsobila zahraničná subvencia, pokiaľ neprijala záväzky, ktoré ponúkol prešetrovaný podnik podľa odseku 2.

2. Komisia môže prijať záväzky, ktoré ponúkol prešetrovaný podnik, ak takéto záväzky úplne a účinne napravia narušenie na vnútornom trhu. Pri prijatí takýchto záväzkov Komisia v rozhodnutí so záväzkami podľa článku 11 ods. 3 stanoví, že sú pre prešetrovaný podnik záväzné. Dodržiavanie dohodnutých záväzkov zo strany podniku sa vo vhodných prípadoch monitoruje.
3. Záväzky alebo nápravné opatrenia musia byť primerané a musí sa nimi úplne a účinne napraviť narušenie, ktoré skutočne alebo potenciálne spôsobila zahraničná subvencia na vnútornom trhu.
4. Záväzky alebo nápravné opatrenia môžu okrem iného zahŕňať:
- a) ponúknutie prístupu za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok k infraštruktúre vrátane výskumných zariadení, výrobných schopností alebo unikátnych zariadení, ktoré boli nadobudnuté alebo podporené prostredníctvom zahraničných subvencií narúšajúcich vnútorný trh, pokiaľ takýto prístup nie je už stanovený v právnych predpisoch Únie;
 - b) zníženie kapacity alebo obmedzenie prítomnosti na trhu, a to aj prostredníctvom dočasného obmedzenia obchodnej činnosti;
 - c) upustenie od určitých investícií;
 - d) udeľovanie licencií na aktíva nadobudnuté alebo vytvorené s pomocou zahraničných subvencií za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok;
 - e) uverejnenie výsledkov výskumu a vývoja;
 - f) odpredaj určitých aktív;
 - g) požiadavku, aby podniky dotknutú koncentráciu zrušili;
 - h) vrátenie zahraničnej subvencie vrátane primeranej úrokovej sadzby vypočítanej v súlade so spôsobom stanoveným v nariadení Komisie (ES) č. 794/2004 ⁽²⁰⁾;
 - i) požiadavku, aby dotknuté podniky prispôsobili svoje štruktúry riadenia.
5. Komisia v náležitých prípadoch uloží požiadavky na podávanie správ a transparentnosť vrátane pravidelného podávania správ o vykonávaní záväzkov a nápravných opatrení uvedených v odseku 4.
6. Ak prešetrovaný podnik navrhne vrátiť zahraničnú subvenciu vrátane primeranej úrokovej sadzby, Komisia prijme takéto vrátenie ako záväzok len v prípade, ak môže overiť, že vrátenie je transparentné, overiteľné a účinné, pričom zohľadní riziko obchádzania tohto nariadenia.

Článok 8

Informácie o budúcich koncentráciách a postupoch verejného obstarávania

V rozhodnutiach prijatých podľa článkov 11, 25 a 31, a ak je to primerané a potrebné, sa od prešetrovaného podniku môže požadovať, aby Komisiu počas obmedzeného obdobia informoval o svojej účasti na koncentráciách alebo postupoch verejného obstarávania. Uvedenou požiadavkou nie sú dotknuté oznamovacie povinnosti podľa článkov 21 a 29.

⁽²⁰⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

KAPITOLA 2

PRESKÚMANIE Z VLASTNÉHO PODNETU A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA PRESKÚMANIA ZAHRANIČNÝCH SUBVENCII

Článok 9

Preskúmanie zahraničných subvencií z vlastného podnetu

1. Komisia môže z vlastnej iniciatívy preskúmať informácie z akéhokoľvek zdroja, vrátane členských štátov, fyzickej alebo právnickej osoby alebo združenia, týkajúce sa zahraničných subvencií, ktoré údajne narúšajú vnútorný trh.
2. Preskúmania z vlastného podnetu týkajúce sa verejného obstarávania sa obmedzujú na zadané zákazky.

Takéto preskúmania nesmú viesť k zrušeniu rozhodnutia o zadaní zákazky alebo k ukončeniu zákazky.

Článok 10

Predbežné preskúmanie

1. Ak sa Komisia domnieva, že z informácií uvedených v článku 9 vyplýva možnosť, že existuje zahraničná subvencia narúšajúca vnútorný trh, Komisia si vyžiada si všetky informácie, ktoré považuje za potrebné na predbežné posúdenie toho, či skúmaný finančný príspevok predstavuje zahraničnú subvenciu a či narúša vnútorný trh. Na tento účel môže Komisia najmä:
 - a) požadovať informácie v súlade s článkom 13 a
 - b) vykonávať inšpekcie v Únii a mimo nej v súlade s článkom 14 alebo článkom 15.
2. Ak členský štát informoval Komisiu o tom, že sa plánuje príslušný vnútroštátny postup alebo že sa takýto postup začal, Komisia informuje tento členský štát o začatí predbežného preskúmania. Komisia informuje najmä členské štáty, ktoré jej oznámili vnútroštátny postup podľa nariadenia (EÚ) 2019/452o začatí predbežného preskúmania. Ak sa predbežné preskúmanie začne v súvislosti s postupom verejného obstarávania, Komisia o tom tiež informuje dotknutého verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa.
3. Ak Komisia na základe predbežného preskúmania získa dostatočné náznaky, že podniku bola poskytnutá zahraničná subvencia narúšajúca vnútorný trh:
 - a) prijme rozhodnutie o začatí hĺbkového prešetrovania (ďalej len „rozhodnutie o začatí hĺbkového prešetrovania“), v ktorom sú zhrnuté príslušné skutkové a právne okolnosti a ktoré obsahuje predbežné posúdenie existencie zahraničnej subvencie a skutočného alebo potenciálneho narušenia na vnútornom trhu;
 - b) informuje prešetrovaný podnik;
 - c) informuje členské štáty, a ak sa začne hĺbkové prešetrovanie v súvislosti s postupom verejného obstarávania, dotknutého verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, a
 - d) uverejní oznámenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*, v ktorom vyzve na písomné vyjadrenie stanovísk v lehote stanovenej Komisiou.
4. Ak Komisia v priebehu predbežného posúdenia dospeje k záveru, že existujú nedostatočné náznaky na začatie hĺbkového prešetrovania, a to buď preto, lebo žiadna zahraničná subvencia neexistuje, alebo preto, lebo existujú nedostatočné náznaky skutočného alebo potenciálneho narušenia na vnútornom trhu, ukončí predbežné preskúmanie, informuje prešetrovaný podnik a členské štáty, ktoré boli informované podľa odseku 2, ako aj dotknutého verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ak sa predbežné preskúmanie začalo v súvislosti s postupom verejného obstarávania.

Článok 11

Hĺbkové prešetrovanie

1. Počas hĺbkového prešetrovania Komisia podrobnejšie posúdi zahraničnú subvenciu, ktorá bola identifikovaná v rozhodnutí o začatí hĺbkového prešetrovania, a v súlade s článkami 13, 14 a 15 si vyžiada všetky informácie, ktoré považuje za potrebné.
2. Ak Komisia podľa článkov 4 až 6 zistí, že zahraničná subvencia narúša vnútorný trh, môže prijať vykonávací akt vo forme rozhodnutia o uložení nápravných opatrení (ďalej len „rozhodnutie s nápravnými opatreniami“). Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.
3. Ak Komisia podľa článkov 4 až 6 zistí, že zahraničná subvencia narúša vnútorný trh a prešetrovaný podnik ponúkne záväzky, ktoré Komisia považuje za primerané a dostatočné na úplnú a účinnú nápravu narušenia, môže prijať vykonávací akt vo forme rozhodnutia s cieľom stanoviť, že tieto záväzky budú pre podnik záväzné (ďalej len „rozhodnutie so záväzkami“). Rozhodnutie o prijatí vrátenia zahraničnej subvencie v súlade s článkom 7 ods. 6 sa považuje za rozhodnutie so záväzkami. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.
4. Komisia prijme vykonávací akt vo forme rozhodnutia nevzniesť žiadne námietky (ďalej len „rozhodnutie o nevznesení námietok“), ak zistí, že:
 - a) predbežné posúdenie uvedené v rozhodnutí o začatí hĺbkového prešetrovania sa nepotvrdilo alebo
 - b) pozitívne účinky prevažujú nad narušením na vnútornom trhu v zmysle článku 6.

Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.

5. Komisia podľa možnosti vynaloží všetko úsilie na to, aby prijala rozhodnutie do 18 mesiacov od začatia hĺbkového preskúmania.

Článok 12

Predbežné opatrenia

1. S cieľom chrániť hospodársku súťaž na vnútornom trhu a zabrániť nenapraviteľnému narušeniu môže Komisia prijať vykonávací akt vo forme rozhodnutia, ktorým sa nariaďujú predbežné opatrenia, ak:
 - a) existujú dostatočné náznaky, že finančný príspevok predstavuje zahraničnú subvenciu a narúša vnútorný trh, a
 - b) existuje riziko závažného a nenapraviteľného narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.

2. Predbežné opatrenia môžu pozostávať najmä, ale nie výlučne, z opatrení uvedených v článku 7 ods. 4 písm. a), c) a d). V prípade postupov verejného obstarávania nemožno prijať žiadne predbežné opatrenia.
3. Predbežné opatrenia sa uplatňujú buď počas určitého časového obdobia, ktoré sa môže obnoviť, pokiaľ je to potrebné a primerané, alebo do prijatia konečného rozhodnutia.

Článok 13

Žiadosti o informácie

1. Komisia môže na plnenie povinností, ktoré jej ukladá toto nariadenie, požadovať informácie v súlade s týmto článkom.

2. Komisia môže od prešetrovaného podniku požadovať, aby poskytol všetky potrebné informácie vrátane informácií týkajúcich sa jeho ponuky v rámci postupu verejného obstarávania.
3. Komisia môže takéto informácie požadovať aj od iných podnikov alebo združení podnikov vrátane informácií týkajúcich sa ich ponúk v rámci postupov verejného obstarávania, pričom náležite zohľadní zásadu proporcionality.
4. V žiadosti o informácie podľa odseku 2 alebo 3 sa uvedie:
 - a) jej právny základ a účel, pričom sa špecifikuje, aké informácie sa požadujú, a stanoví sa primeraná lehota, v ktorej sa majú informácie poskytnúť;
 - b) vyhlásenie, že ak sú poskytnuté informácie nepravdivé, neúplné alebo zavádzajúce, môžu byť uložené pokuty alebo pravidelné penále podľa článku 17;
 - c) vyhlásenie, že podľa článku 16 nedostatočná spolupráca umožňuje Komisii prijať rozhodnutie na základe jej dostupných informácií.
5. Členské štáty poskytnú Komisii na jej žiadosť všetky informácie potrebné na plnenie povinností, ktoré sa jej ukládajú týmto nariadením. Odsek 4 písm. a) sa uplatní primerane.
6. Komisia môže takisto požiadať tretiu krajinu, aby poskytla všetky potrebné informácie. Odsek 4 písm. a) a c) sa uplatnia primerane.
7. Komisia môže vypočúť fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá s týmto vypočutím súhlasí, s cieľom získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania. Ak sa vypočutie neuskutočňuje v priestoroch Komisie alebo telefonicky alebo inými elektronickými prostriedkami, Komisia pred vypočutím:
 - a) informuje členský štát, na území ktorého sa má vypočutie uskutočniť, alebo
 - b) získa súhlas tretej krajiny, na území ktorej sa má vypočutie uskutočniť.

Článok 14

Inšpekcie v rámci Únie

1. Pri výkone svojich povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia môže Komisia vykonávať potrebné inšpekcie podnikov a združení podnikov.
2. Ak Komisia uskutočňuje takúto inšpekciu, úradníci, ktorých Komisia poverila vykonaním inšpekcie, sú oprávnení:
 - a) vstupovať do priestorov, na pozemky a do dopravných prostriedkov podniku alebo združenia podnikov;
 - b) preskúmať účtovné knihy a iné obchodné záznamy bez ohľadu na nosič, na ktorom sú uchovávané, a mať prístup ku všetkým informáciám, ku ktorým má prístup subjekt, ktorý je predmetom inšpekcie, a vyhotoviť alebo si vyžiadať kópie alebo výpisy z týchto kníh alebo záznamov;
 - c) vyžadovať od ktoréhokoľvek zástupcu alebo zamestnanca podniku alebo združenia podnikov vysvetlenie k skutočnostiam alebo dokumentom týkajúcim sa predmetu a účelu inšpekcie a zaznamenať odpovede;
 - d) zapečatiť akékoľvek podnikové priestory a účtovné knihy alebo záznamy na také časové obdobie a v takom rozsahu, aké sú potrebné na vykonanie inšpekcie.

3. Podnik alebo združenie podnikov sa podrobí inšpekciám nariadeným rozhodnutím Komisie. Úradníci a ostatné sprevádzajúce osoby, ktoré Komisia poverila uskutočnením inšpekcie, vykonávajú svoje právomoci po predložení rozhodnutia Komisie, v ktorom sa:

- a) spresňuje predmet a účel inšpekcie;
- b) uvádza vyhlásenie, že v súlade s článkom 16 nedostatočná spolupráca umožňuje Komisii prijať rozhodnutie na základe jej dostupných informácií;
- c) odvoláva na možnosť ukladať pokuty alebo pravidelné penále stanovené v článku 17 a
- d) uvádza právo na preskúmanie rozhodnutia Súdny dvorom podľa článku 263 ZFEÚ.

4. Komisia oznámi inšpekciu a dátum, kedy sa má začať, členskému štátu, na území ktorého sa má inšpekcia vykonať, v dostatočnom predstihu pred jej začatím.

5. Úradníci a iné osoby poverené alebo vymenované členským štátom, na území ktorého sa má inšpekcia vykonať, na žiadosť členského štátu alebo Komisie aktívne pomáhajú úradníkom a ostatným sprevádzajúcim osobám povereným Komisiou. Na tento účel majú právomoci uvedené v odseku 2.

6. Ak úradníci alebo ostatné sprevádzajúce osoby poverené Komisiou zistia, že podnik alebo združenie podnikov neumožní inšpekciu v zmysle tohto článku, členský štát, na území ktorého sa inšpekcia uskutočňuje, im poskytne nevyhnutnú pomoc a v náležitých prípadoch požiada o súčinnosť polície alebo rovnocenný orgán presadzovania práva, aby im umožnili vykonať inšpekciu. Ak je podľa vnútroštátneho práva na súčinnosť uvedenú v tomto odseku potrebné povolenie súdneho orgánu, požiada sa oň. O takéto povolenie možno požiadať aj preventívne.

7. Členský štát na žiadosť Komisie vykoná na svojom území akúkoľvek inšpekciu alebo iný úkon na zistenie skutočností v zmysle svojho vnútroštátneho práva, aby zistil, či existuje zahraničná subvencia narúšajúca vnútorný trh.

Článok 15

Inšpekcia mimo Únie

Komisia môže na účely plnenia povinností, ktoré jej boli uložené týmto nariadením, vykonávať inšpekcie na území tretej krajiny za predpokladu, že vláda tejto tretej krajiny bola oficiálne informovaná a nevzniesla voči inšpekcii žiadne námietky. Komisia môže tiež požiadať podnik alebo združenie podnikov o udelenie súhlasu s inšpekciou. Článok 14 ods. 1 a 2 a ods. 3 písm. a) a b) sa uplatnia *mutatis mutandis*.

Článok 16

Nespolupráca

1. Komisia môže prijať rozhodnutie podľa článku 10, článku 11, článku 25 ods. 3 písm. c) alebo článku 31 ods. 2 na základe dostupných informácií, ak prešetrovaný podnik alebo tretia krajina, ktorá poskytla zahraničnú subvenciu:

- a) poskytne neúplné, nepravdivé alebo zavádzajúce informácie ako odpoveď na žiadosť o informácie podanú podľa článku 13;
- b) neposkytne požadované informácie v lehote stanovenej Komisiou;
- c) odmietne sa podrobiť inšpekcii Komisie v rámci Únie alebo mimo nej, nariadenej podľa článku 14 alebo článku 15, alebo
- d) inak bráni predbežnému preskúmaniu alebo hĺbkovému prešetrovaniu.

2. Ak podnik alebo združenie podnikov, členský štát alebo tretia krajina poskytnú Komisii nepravdivé alebo zavádzajúce informácie, tieto informácie sa nezohľadnia.
3. Ak podnik vrátane verejného podniku, ktorý je pod priamou alebo nepriamou kontrolou štátu, neposkytne potrebné informácie na určenie toho, či finančný príspevok poskytuje výhodu pre podnik, možno usudzovať, že daný podnik túto výhodu využíva.
4. Pri uplatnení dostupných informácií môže byť výsledok postupu pre podnik menej priaznivý, než keby spolupracoval.

Článok 17

Pokuty a pravidelné penále

1. Komisia môže rozhodnutím ukladať pokuty alebo pravidelné penále, keď podnik alebo združenie podnikov úmyselne alebo z neobľahosti:
 - a) v odpovedi na žiadosť o informácie podľa článku 13 poskytnú neúplné, nepravdivé alebo zavádzajúce informácie alebo neposkytnú informácie v stanovenej lehote;
 - b) počas inšpekcií podľa článku 14 poskytnú požadované účtovné knihy alebo iné podnikateľské záznamy v neúplnej podobe;
 - c) v odpovedi na otázku položenú v súlade s článkom 14 ods. 2 písm. c):
 - i) poskytnú nepravdivú alebo zavádzajúcu odpoveď;
 - ii) v lehote stanovenej Komisiou neopraví nepravdivé, neúplné alebo zavádzajúce informácie poskytnuté niektorým zamestnancom alebo
 - iii) neposkytnú alebo odmietne poskytnúť úplnú odpoveď o skutočnostiach týkajúcich sa predmetu a účelu inšpekcie nariadenej rozhodnutím prijatým podľa článku 14 ods. 3;
 - d) odmietne sa podriaďiť inšpekciám nariadeným podľa článku 14 alebo poruší pečate umiestnené v súlade s článkom 14 ods. 2 písm. d) alebo
 - e) nesplní podmienky na prístup k spisu alebo podmienky sprístupnenia uložené Komisiou podľa článku 42 ods. 4.
2. Pokuty uložené podľa odseku 1 nepresiahnu 1 % súhrnného obratu dotknutého podniku alebo združenia podnikov za predchádzajúci finančný rok.
3. Pravidelné penále uložené podľa odseku 1 nepresiahnu 5 % priemerného denného súhrnného obratu dotknutého podniku alebo združenia podnikov za prechádzajúci finančný rok, a to za každý pracovný deň omeškania od dátumu stanoveného v rozhodnutí až do predloženia úplných a správnych informácií, ktoré požaduje Komisia, alebo kým sa nepodrobí inšpekcii.
4. Komisia pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia v súlade s odsekom 1 písm. a) stanoví konečnú lehotu dvoch týždňov na prijatie chýbajúcich informácií od podniku alebo združenia podnikov.
5. Ak podnik nedodrží rozhodnutie so záväzkami podľa článku 11 ods. 3, rozhodnutie nariaďujúce predbežné opatrenia podľa článku 12 alebo rozhodnutie s nápravnými opatreniami podľa článku 11 ods. 2, Komisia môže rozhodnutím uložiť:
 - a) pokuty nepresahujúce 10 % súhrnného obratu dotknutého podniku za predchádzajúci finančný rok alebo
 - b) pravidelné penále nepresahujúce 5 % priemerného denného súhrnného obratu dotknutého podniku za prechádzajúci finančný rok, a to za každý deň nedodržania rozhodnutia od dátumu rozhodnutia Komisie zahŕňajúceho uloženie takéhoto pravidelného penále, až kým Komisia nedospeje k záveru, že dotknutý podnik toto rozhodnutie dodržiava.

Komisia môže uložiť takéto pokuty alebo pravidelné penále aj vtedy, ak podnik nedodríava rozhodnutie prijaté podľa článku 11, 25 alebo 31, ktorým sa podnik zaviazal informovať Komisiu o svojej budúcej účasti na koncentráciách alebo postupoch verejného obstarávania podľa článku 8.

6. Komisia pri stanovení výšky pokuty alebo pravidelného penále prihliada na povahu, závažnosť a trvanie porušenia, pričom sa náležite zohľadní zásada proporcionality a vhodnosti.

7. V prípade, že dotknutý podnik alebo združenie podnikov splnili záväzky, ktoré sa mali vymôcť pomocou penále, Komisia môže znížiť konečnú výšku penále v porovnaní so sumou podľa pôvodného rozhodnutia o uložení pravidelného penále.

Článok 18

Zrušenie

1. Komisia môže zrušiť rozhodnutie prijaté podľa článku 11 ods. 2, 3 alebo 4, článku 25 ods. 3 a článku 31 ods. 1, 2 alebo 3 a prijať nový vykonávací akt vo forme rozhodnutia v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) podnik, ktorému bolo určené pôvodné rozhodnutie, koná v rozpore so svojimi záväzkami alebo uloženými nápravnými opatreniami;
- b) pôvodné rozhodnutie bolo založené na neúplných, nepravdivých alebo zavádzajúcich informáciách;
- c) záväzky alebo nápravné opatrenia nie sú účinné.

Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.

2. Odvolanie a prijatie nového rozhodnutia Komisiou podľa odseku 1 nemá vplyv na rozhodnutie verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa o zadaní zákazky. Nemajú vplyv ani na zákazku, ktorá už bola uzavretá po takomto rozhodnutí o zadaní zákazky.

KAPITOLA 3

KONCENTRÁCIE

Článok 19

Narušenia na vnútornom trhu spôsobené zahraničnými subvenciami v rámci koncentrácií

Pri posúdení toho, či zahraničná subvencia v rámci koncentrácie narušuje vnútorný trh v zmysle článku 4 alebo 5, toto posúdenie sa musí obmedziť na príslušnú koncentráciu. Pri posúdení sa zohľadnia iba zahraničné subvencie poskytnuté v priebehu troch rokov pred uzavretím dohody, oznámením verejnej ponuky alebo nadobudnutím kontrolného podielu.

Článok 20

Koncentrácie a finančné limity vymedzujúce oznamovaciu povinnosť

1. Na účely tohto nariadenia sa za vznik koncentrácie považuje situácia, ak je trvalá zmena kontroly spôsobená ktorýmkoľvek z týchto prípadov:

- a) fúziou dvoch alebo viacerých predtým nezávislých podnikov alebo častí podnikov;
- b) získaním priamej alebo nepriamej kontroly nad celým podnikom alebo nad časťami jedného alebo viacerých ďalších podnikov jednou alebo viacerými osobami, ktoré už kontrolujú najmenej jeden podnik, alebo jedným alebo viacerými podnikmi, či už kúpou cenných papierov alebo aktív, zmluvne alebo akýmkoľvek iným spôsobom.

2. Vytvorenie spoločného podniku, ktorý trvalo vykonáva všetky funkcie samostatného hospodárskeho subjektu, je koncentráciou v zmysle odseku 1.

3. Na účely tohto nariadenia sa za vznik koncentrácie podliehajúcej oznamovacej povinnosti považuje situácia, ak pri koncentracii:

a) aspoň jeden z podnikov, ktoré sú účastníkmi fúzie, nadobudnutý podnik alebo spoločný podnik je usadený v Únii a vytvára súhrnný obrat v Únii vo výške minimálne 500 miliónov EUR, a

b) celková suma súhrnných finančných príspevkov vo výške presahujúcej 50 miliónov EUR z tretích krajín za tri roky pred uzavretím dohody, oznámením verejnej ponuky alebo nadobudnutím kontrolného podielu bola poskytnutá týmto podnikom:

i) v prípade akvizícií, nadobúdateľovi alebo nadobúdateľom a nadobudnutému podniku;

ii) v prípade fúzie, podnikom, ktoré sú účastníkmi fúzie;

iii) v prípade spoločného podniku, podnikom vytvárajúcim spoločný podnik a spoločnému podniku.

4. Za vznik koncentrácie sa nepovažuje, ak:

a) úverové alebo iné finančné inštitúcie alebo poisťovne, ku ktorých bežným činnostiam patria transakcie a obchod s cennými papiermi na vlastný účet alebo na účet iných, majú dočasne v držbe cenné papiere, ktoré nadobudli od podniku na účely ich ďalšieho predaja, ak neuplatňujú hlasovacie práva z týchto cenných papierov s cieľom určovať súťažné správanie tohto podniku, alebo ak uplatňujú takéto hlasovacie práva iba z dôvodu prípravy predaja celého tohto podniku alebo jeho časti, jeho aktív alebo predaja uvedených cenných papierov, pričom každý takýto predaj sa uskutoční do jedného roka odo dňa ich nadobudnutia;

b) kontrolu získa verejný činiteľ podľa práva členského štátu v súvislosti s likvidáciou, zrušením, platobnou neschopnosťou, zastavením platieb, núteným vyrovnaním alebo podobným konaním;

c) činnosti uvedené v odseku 1 písm. b) vykonávajú finančné holdingové podniky v zmysle článku 2 bodu 15 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ⁽²¹⁾ za predpokladu, že sa za holding uplatňujú hlasovacie práva, najmä súvisiace s menovaním členov riadiacich a dozorných orgánov podnikov, v ktorom majú podiel, iba na udržanie plnej hodnoty týchto investícií, a nie na priame alebo nepriame určovanie súťažného správania týchto podnikov.

Komisia môže na požiadanie lehotu jedného roka uvedenú v prvom pododseku písm. a) predĺžiť, ak dotknuté inštitúcie alebo spoločnosti preukážu, že predaj nebol v stanovenej lehote odôvodnene možný.

5. Kontrola pozostáva z práv, zo zmlúv alebo z akýchkoľvek iných prostriedkov, ktoré samostatne alebo v kombinácii a so zreteľom na príslušné skutočnosti alebo právne predpisy poskytujú možnosť uplatňovať rozhodujúci vplyv na podnik, a to predovšetkým prostredníctvom:

a) vlastníckych alebo užívacích práv k všetkým aktívam podniku alebo ich časti;

b) práv alebo zmlúv, ktoré poskytujú rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podniku.

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných zvierkach, konsolidovaných účtovných zvierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).

6. Kontrolu získavajú osoby alebo podniky, ktoré:
 - a) sú nositeľmi práv alebo majú nárok na práva na základe príslušných zmlúv; alebo
 - b) hoci nositeľmi takýchto práv nie sú alebo nárok na takéto práva na základe takýchto zmlúv nemajú, majú právomoc vykonávať práva z nich odvodené.

Článok 21

Predchádzajúce oznamovanie koncentrácií

1. Koncentrácie podliehajúce oznamovacej povinnosti sa oznamujú Komisii pred ich vykonaním a po uzavretí dohody, oznámení verejnej ponuky alebo nadobudnutí kontrolného podielu.
2. Dotknuté podniky môžu takisto oznámiť navrhovanú koncentráciu vtedy, keď Komisii preukážu úmysel v dobrej viere uzavrieť dohodu, alebo v prípade verejnej ponuky, ak verejne oznámili úmysel uskutočniť takúto ponuku, pokiaľ bude výsledkom takejto zamýšľanej dohody alebo ponuky koncentrácia podliehajúca oznamovacej povinnosti podľa odseku 1.
3. Koncentráciu, ktorá spočíva vo fúzii v zmysle článku 20 ods. 1 písm. a) alebo v nadobudnutí spoločnej kontroly v zmysle článku 20 ods. 1 písm. b), oznamujú spoločne účastníci fúzie, prípadne nadobúdatelia spoločnej kontroly. Vo všetkých ostatných prípadoch uskutoční oznámenie osoba alebo podnik, ktorý získava kontrolu nad celým podnikom alebo nad viacerými podnikmi, prípadne nad časťami podniku alebo viacerých podnikov.
4. Ak dotknuté podniky nespĺnia svoju oznamovaciu povinnosť, Komisia môže koncentráciu podliehajúcu oznamovacej povinnosti preskúmať v súlade s týmto nariadením tak, že o oznámenie danej koncentrácie požiada. V takom prípade nie je Komisia viazaná lehotami uvedenými v článku 24 ods. 1 a 4.
5. Komisia môže požiadať o predchádzajúce oznámenie akejkoľvek koncentrácie, ktorá nie je koncentráciou podliehajúcou oznamovacej povinnosti v zmysle článku 20, kedykoľvek pred jej vykonaním, ak má podozrenie, že dotknutým podnikom sa mohli počas troch rokov pred koncentráciou poskytnúť zahraničné subvencie. Takáto koncentrácia sa na účely tohto nariadenia považuje za koncentráciu podliehajúcu oznamovacej povinnosti.

Článok 22

Výpočet obratu

1. Súhrnný obrat tvoria sumy, ktoré dotknuté podniky získali v predchádzajúcom finančnom roku z predaja výrobkov a poskytovania služieb, ktoré patria medzi bežné činnosti týchto podnikov, po odpočítaní obchodných zliav, dane z pridanej hodnoty a iných daní priamo súvisiacich s obratom. Súhrnný obrat dotknutého podniku nezahŕňa predaj výrobkov ani poskytovanie služieb medzi ktorýmikoľvek podnikmi uvedenými v odseku 4.

Obrat v Únii zahŕňa výrobky predané a služby poskytnuté podnikom alebo spotrebiteľom v Únii.

2. Odchylné od odseku 1, ak koncentrácia pozostáva z akvizície častí jedného alebo viacerých podnikov, bez ohľadu na to, či tieto časti boli zriadené ako právne subjekty, zohľadňuje sa vo vzťahu k predávajúcemu alebo predávajúcim len obrat častí, ktoré sú predmetom koncentrácie.

Dve alebo viaceré transakcie v zmysle prvého pododseku tohto odseku, ktoré sa uskutočnia v lehote dvoch rokov medzi tými istými osobami alebo podnikmi, sa však považujú za jednu a tú istú koncentráciu, ktorá sa uskutočnila v deň poslednej transakcie.

3. Namiesto obratu sa použije:
- a) pre úverové inštitúcie a iné finančné inštitúcie súčet týchto príjmových položiek, ako sa vymedzujú v smernici Rady 86/635/EHS ⁽²²⁾, po odpočítaní dane z pridanej hodnoty a iných daní priamo spojených s týmito položkami, ak je to vhodné:
 - i) príjem z úrokov a podobný príjem;
 - ii) príjem z cenných papierov:
 - príjem z akcií a iných cenných papierov s pohyblivým výnosom,
 - príjem z účastí,
 - príjem z akcií v prepojených podnikoch;
 - iii) pohľadávka provízie;
 - iv) čistý zisk z finančných operácií;
 - v) ostatný prevádzkový príjem;
 - b) pre poisťovne hodnota hrubého predpísaného poistného, ktoré zahŕňa všetky prijaté sumy a pohľadávky vyplývajúce z poistných zmlúv uzavretých týmito poisťovňami alebo v ich mene vrátane zaplateného zaistného a po odpočítaní daní a podobných príspevkov alebo poplatkov uložených odkazom na sumy jednotlivého poistného alebo celkového objemu poistného.

Na účely písmena a) sa v prípade úverovej inštitúcie alebo finančnej inštitúcie obrat v Únii skladá z príjmových položiek v zmysle uvedeného písmena, ktoré prijala pobočka alebo divízia tejto inštitúcie usadená v Únii.

Na účely písmena b) sa v prípade poisťovne obrat v Únii skladá z hrubého predpísaného poistného prijatého od rezidentov Únie.

4. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, sa súhrnný obrat dotknutého podniku vypočíta ako súčet jednotlivých obratov:
- a) dotknutého podniku;
 - b) tých podnikov, v ktorých dotknutý podnik priamo alebo nepriamo:
 - i) vlastní viac ako polovicu kapitálu alebo obchodných aktív;
 - ii) má právomoc vykonávať viac ako polovicu hlasovacích práv;
 - iii) má právomoc vymenovať viac ako polovicu členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré právne zastupujú uvedené podniky, alebo
 - iv) má právo riadiť záležitosti uvedených podnikov;
 - c) podnikov, ktoré majú v dotknutom podniku ktorékoľvek z práv alebo právomocí uvedených v písmene b);
 - d) podnikov, v ktorých má podnik v zmysle písmena c) ktorékoľvek z práv alebo právomocí uvedených v písmene b);
 - e) podnikov, v ktorých majú dva alebo viac podnikov v zmysle písmen a) až d) spoločne ktorékoľvek z práv alebo právomocí uvedených v písmene b).

⁽²²⁾ Smernica Rady 86/635/EHS z 8. decembra 1986 o ročnej účtovnej závierke a konsolidovaných účtoch bánk a iných finančných inštitúcií (Ú. v. ES L 372, 31.12.1986, s. 1).

5. Ak majú dotknuté podniky spoločné práva alebo právomoci uvedené v odseku 4 písm. b), pri výpočte súhrnného obratu dotknutých podnikov sa:

- a) zohľadní obrat vyplývajúci z predaja výrobkov a poskytovania služieb medzi spoločným podnikom a akýmkoľvek tretími podnikmi, pričom tento obrat sa rovnomerne rozdelí medzi dotknuté podniky;
- b) nezohľadní obrat vyplývajúci z predaja výrobkov alebo poskytovania služieb medzi spoločným podnikom a každým z dotknutých podnikov alebo akýmkoľvek iným podnikom spojeným s ktorýmkoľvek z nich, ako sa stanovuje v odseku 4 písm. b) až e).

Článok 23

Súhrn finančných príspevkov

Súhrnný finančný príspevok dotknutému podniku sa vypočíta sčítaním príslušných finančných príspevkov poskytnutých tretími krajinami všetkým podnikom uvedeným v článku 22 ods. 2 a v článku 22 ods. 4 písm. a) až e).

Článok 24

Pozastavenie koncentrácií a lehôt

1. Koncentrácia podliehajúca oznamovacej povinnosti sa nevykoná pred jej oznámením.

Okrem toho:

- a) ak Komisia dostane úplné oznámenie, koncentrácia sa nevykoná počas obdobia 25 pracovných dní po jej doručení;
- b) ak Komisia začne hĺbkové prešetrovanie najneskôr 25 pracovných dní po doručení úplného oznámenia, koncentrácia sa nevykoná počas obdobia 90 pracovných dní po začatí hĺbkového prešetrovania. Uvedené obdobie sa predĺži o 15 pracovných dní, ak dotknuté podniky ponúknu záväzky podľa článku 7 s cieľom napraviť narušenie na vnútornom trhu;
- c) ak Komisia prijala rozhodnutie podľa článku 25 ods. 3 písm. a) alebo b), koncentrácia sa môže vykonať následne.

Časové obdobie uvedené v písmenách a) a b) začína plynúť pracovným dňom nasledujúcim po dni doručenia úplného oznámenia alebo po dni prijatia príslušného rozhodnutia Komisie.

2. Odsek 1 nebráni vykonaniu verejnej ponuky alebo viacerých transakcií s cennými papiermi vrátane cenných papierov prevoditeľných na iné cenné papiere obchodovateľné na trhu, ako je napríklad burza cenných papierov, ktorými sa získava kontrola od rôznych predávajúcich, ak:

- a) sa koncentrácia bezodkladne oznámi Komisii podľa článku 21 a
- b) nadobúdateľ nevykonáva hlasovacie práva spojené s týmito cennými papiermi alebo tak robí iba na udržanie plnej hodnoty jeho investícií na základe výnimky udelenej Komisiou podľa odseku 3 tohto článku.

3. Komisia môže na požiadanie udeliť výnimku z povinností stanovených v odseku 1 alebo 2. V žiadosti o udelenie uvedenej výnimky sa uvedú dôvody takejto žiadosti. Komisia pri rozhodovaní o žiadosti zohľadní najmä účinky pozastavenia na jeden alebo viacero podnikov dotknutých koncentráciou alebo na tretiu stranu, ako aj riziko narušenia na vnútornom trhu v dôsledku koncentrácie. Takáto výnimka sa môže urobiť za určitých podmienok a povinností s cieľom zaručiť, že nedochádza k narušeniu na vnútornom trhu. O výnimku možno požiadať a možno ju udeliť kedykoľvek, či už pred oznámením, alebo po transakcii.

4. Lehoty stanovené v odseku 1 písm. b) tohto článku sa predĺžia, ak o to dotknuté podniky požiadajú najneskôr 15 pracovných dní po začatí hĺbkového prešetrovania podľa článku 10. Dotknuté podniky môžu podať len jednu takúto žiadosť.

Lehoty stanovené v odseku 1 písm. b) tohto článku môže Komisia po dohode s dotknutými podnikmi predĺžiť kedykoľvek po začatí hĺbkového prešetrovania.

Celkové trvanie akéhokoľvek predĺženia alebo predĺžení podľa tohto odseku nesmie presiahnuť 20 pracovných dní.

5. Komisia môže výnimočne pozastaviť plynutie lehôt stanovených v odseku 1, ak podniky neposkytli úplné informácie, o ktoré Komisia požiadala podľa článku 13, alebo sa odmietli podrobiť inšpekcii nariadenej rozhodnutím podľa článku 14.

6. Komisia môže prijať rozhodnutie podľa článku 25 ods. 3 bez toho, aby bola viazaná lehotami uvedenými v odsekoch 1 a 4 tohto článku, ak:

- a) zistí, že koncentrácia bola vykonaná v rozpore so záväzkami pripojenými k rozhodnutiu prijatému podľa článku 25 ods. 3 písm. a), alebo
- b) rozhodnutie bolo zrušené podľa článku 25 ods. 1.

7. Akákoľvek transakcia uskutočnená v rozpore s odsekom 1 sa považuje za platnú až po prijatí rozhodnutia podľa článku 25 ods. 3.

8. Tento článok nemá žiadny vplyv na platnosť transakcií s cennými papiermi vrátane cenných papierov prevoditeľných na iné cenné papiere obchodovateľné na trhu, ako je napríklad burza cenných papierov, pokiaľ kupujúci a predávajúci nevedeli alebo nemali vedieť, že transakcia bola vykonaná v rozpore s odsekom 1.

Článok 25

Procesné pravidlá uplatniteľné na predbežné preskúmanie a hĺbkové prešetrovanie oznámených koncentrácií

1. Na oznámené koncentrácie sa uplatňuje článok 10, článok 11 ods. 1, 3 a 4 a články 12 až 16 a 18.
2. Komisia môže začať hĺbkové prešetrovanie podľa článku 10 ods. 3 najneskôr 25 pracovných dní po doručení úplného oznámenia.
3. Komisia po hĺbkovom prešetrovaní prijme vykonávací akt vo forme jedného z týchto rozhodnutí:
 - a) rozhodnutie so záväzkami podľa článku 11 ods. 3;
 - b) rozhodnutie o nevznesení námietok podľa článku 11 ods. 4 alebo
 - c) rozhodnutie o zákaze koncentrácie, ak Komisia zistí, že zahraničná subvencia narúša vnútorný trh podľa článkov 4 až 6.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.

4. Rozhodnutia podľa odseku 3 sa prijímú do 90 pracovných dní po začatí hĺbkového prešetrovania, prípadne sa ich prijatie môže predĺžiť podľa článku 24 ods. 1 písm. b) a odsekov 4 a 5. Ak Komisia neprijme rozhodnutie v tejto lehote, dotknuté podniky môžu koncentráciu vykonať.

5. Komisia v každej žiadosti o informácie určenej podniku uvedie, či dôjde k pozastaveniu lehôt podľa článku 24 ods. 5, ak podnik neposkytne úplné informácie v stanovenej lehote.

6. Ak Komisia zistí, že koncentrácia podliehajúca oznamovacej povinnosti podľa článku 21 ods. 1 alebo oznámená na žiadosť Komisie podľa článku 21 ods. 5, už bola vykonaná a že zahraničné subvencie v tejto v tejto koncentrácii narušajú vnútorný trh podľa článkov 4, 5 a 6, môže prijať jedno z týchto opatrení:

- a) požadovať od dotknutých podnikov, aby koncentráciu zrušili, najmä prostredníctvom zrušenia fúzie alebo predaja všetkých získaných akcií alebo aktív, s cieľom obnoviť stav, ktorý existoval pred uskutočnením koncentrácie; alebo ak uvedené obnovenie nie je možné zrušením koncentrácie, akékoľvek iné opatrenie vhodné na dosiahnutie takéhoto obnovenia v čo najväčšej možnej miere;
- b) nariadiť akékoľvek iné vhodné opatrenie s cieľom zabezpečiť, aby dotknuté podniky zrušili koncentráciu alebo prijali iné nápravné opatrenia požadované v jej rozhodnutí.

Komisia môže uložiť opatrenia uvedené v písmenách a) a b) tohto odseku buď v rozhodnutí podľa odseku 3 písm. c) tohto článku, alebo v samostatnom rozhodnutí.

Komisia môže prijať prostredníctvom vykonávacieho aktu vo forme rozhodnutia ktorékoľvek z opatrení uvedených v písmene a) alebo b) tohto odseku, ak zistí, že koncentrácia bola vykonaná v rozpore s rozhodnutím prijatým podľa odseku 3 písm. a) tohto článku, v rámci ktorého sa zistilo, že bez záväzkov by koncentrácia spĺňala kritérium stanovené v odseku 3 písm. c) tohto článku.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.

7. Komisia môže tiež prijať vykonávací akt vo forme rozhodnutia nariaďujúceho predbežné opatrenia uvedené v článku 12, ak:

- a) koncentrácia bola vykonaná v rozpore s článkom 21;
- b) koncentrácia bola vykonaná v rozpore s rozhodnutím so záväzkami podľa odseku 3 písm. a) tohto článku.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.

Článok 26

Pokuty a pravidelné penále uplatniteľné na koncentrácie

1. Komisia môže ukladať pokuty alebo pravidelné penále, ako sa stanovuje v článku 17.
2. Komisia môže rozhodnutím uložiť dotknutým podnikom aj pokuty nepresahujúce 1 % ich súhrnného obratu za predchádzajúci finančný rok, ak tieto podniky v oznámení podľa článku 21 alebo dodatku k nemu úmyselne alebo z nebanlivosti poskytnú nepravdivé či zavádzajúce informácie.
3. Komisia môže rozhodnutím uložiť dotknutým podnikom aj pokuty nepresahujúce 10 % ich súhrnného obratu za predchádzajúci finančný rok, ak tieto podniky úmyselne alebo z nebanlivosti:
 - a) nespĺnia povinnosť oznámiť koncentráciu podliehajúcu oznamovacej povinnosti podľa článku 21 pred jej vykonaním, pokiaľ na to nie sú výslovne oprávnené podľa článku 24;
 - b) vykonajú oznámenú koncentráciu v rozpore s článkom 24;
 - c) vykonajú oznámenú koncentráciu zakázanú podľa článku 25 ods. 3 písm. c);
 - d) obišli alebo sa pokúsili obísť oznamovacie povinnosti podľa článku 39 ods. 1.

KAPITOLA 4

POSTUPY VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

Článok 27

Zahraničné subvencie narušajúce vnútorný trh v kontexte postupov verejného obstarávania

Za zahraničné subvencie, ktoré spôsobujú narušenie postupu verejného obstarávania alebo pri ktorých hrozí, že ho spôsobia, sa považujú zahraničné subvencie, ktoré umožňujú hospodárskemu subjektu predložiť ponuku, ktorá je neoprávnene výhodná, pokiaľ ide o dotknuté stavebné práce, tovar alebo služby. Posúdenie podľa článku 4 toho, či existuje narušenie na vnútornom trhu a či je ponuka v súvislosti s dotknutými stavebnými prácami, tovarom alebo službami neoprávnene výhodná, sa obmedzuje na príslušný postup verejného obstarávania. Pri posúdení sa zohľadnia len zahraničné subvencie poskytnuté počas troch rokov pred oznámením.

Článok 28

Finančné limity vymedzujúci oznamovaciu povinnosť v rámci postupov verejného obstarávania

1. Na účely tohto nariadenia dochádza k vzniku zahraničného finančného príspevku podliehajúceho oznamovacej povinnosti v postupe verejného obstarávania, ak:
 - a) odhadovaná hodnota daného verejného obstarávania alebo rámcovej dohody bez DPH vypočítaná v súlade s ustanoveniami článku 8 smernice 2014/23/EÚ, článku 5 smernice 2014/24/EÚ a článku 16 smernice 2014/25/EÚ alebo konkrétneho obstarávania v rámci dynamického nákupného systému sa rovná 250 miliónom EUR alebo túto sumu prevyšuje, a
 - b) hospodárskemu subjektu vrátane jeho dcérskych spoločností bez obchodnej autonómie, jeho holdingovým spoločnostiam a prípadne jeho hlavným subdodávateľom a dodávateľom zapojeným do tej istej verejnej súťaže v rámci postupu verejného obstarávania boli poskytnuté súhrnné príspevky v troch finančných rokoch predchádzajúcich oznámeniu, prípadne aktualizovanému oznámeniu, ktoré sa rovnajú 4 miliónom EUR alebo túto sumu prevyšujú na tretiu krajinu.
2. Ak sa verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ rozhodne rozdeliť obstarávanie na časti, zahraničný finančný príspevok podliehajúci oznamovacej povinnosti v rámci postupu verejného obstarávania sa považuje za vzniknutý, ak odhadovaná hodnota obstarávania bez DPH presahuje finančný limit stanovený v odseku 1 písm. a) a hodnota časti alebo súhrnná hodnota všetkých častí, o ktoré sa uchádzač uchádza, sa rovná alebo je vyššia ako 125 miliónov EUR a zahraničný finančný príspevok sa rovná finančnému limitu stanovenému v odseku 1 písm. b) alebo ho prevyšuje.
3. Táto kapitola sa nevzťahuje na postupy zadávania zákaziek, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/81/ES.
4. Na postupy zadávania zákaziek stanovené v článku 32 ods. 2 písm. c) smernice 2014/24/EÚ a článku 50 písm. d) smernice 2014/25/EÚ sa vzťahujú ustanovenia kapitoly 2 tohto nariadenia a sú vylúčené z pôsobnosti kapitoly 4 tohto nariadenia.
5. Odchylné od článku 29 ods. 1, ak práce, tovar alebo služby môže dodať len konkrétny hospodársky subjekt v súlade s článkom 31 ods. 4 smernice 2014/23/EÚ, článkom 32 ods. 2 písm. b) smernice 2014/24/EÚ a článkom 50 písm. c) smernice 2014/25/EÚ a odhadovaná hodnota zákazky sa rovná hodnote stanovenej v odseku 1, písm. a) tohto článku alebo ho prevyšuje, hospodárske subjekty predkladajúce ponuku alebo žiadosť o účasť informujú Komisiu o všetkých zahraničných finančných príspevkoch, ak je splnená podmienka stanovená v odseku 1, písm. b) tohto článku. Bez toho, aby bola dotknutá možnosť začať preskúmanie podľa kapitoly 2 tohto nariadenia, predloženie takýchto informácií sa nepovažuje za oznámenie a nie je predmetom prešetrovania podľa tejto kapitoly.

6. Verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ uvedie v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, alebo ak sa uskutočnil postup bez predchádzajúceho uverejnenia, v súťažných podkladoch, že na hospodárske subjekty sa vzťahuje oznamovacia povinnosť stanovená v článku 29. Ak však takéto vyhlásenie chýba, nie je tým dotknuté uplatňovanie tohto nariadenia na zákazky, ktoré patria do rozsahu jeho pôsobnosti.

Článok 29

Predchádzajúce oznámenie alebo vyhlásenie zahraničných finančných príspevkov v súvislosti s postupmi verejného obstarávania

1. Ak sú splnené podmienky na oznámenie finančných príspevkov v súlade s článkom 28 ods. 1 a 2, hospodárske subjekty zúčastňujúce sa na postupe verejného obstarávania oznámia verejnemu obstarávateľovi alebo obstarávateľovi všetky zahraničné finančné príspevky v zmysle článku 28 ods. 1 písm. b). Vo všetkých ostatných prípadoch uvedú hospodárske subjekty vo vyhlásení všetky prijaté zahraničné finančné príspevky a potvrdia, že prijaté zahraničné finančné príspevky nepodliehajú oznamovacej povinnosti podľa článku 28 ods. 1 písm. b). V prípade verejnej súťaže sa oznámenie alebo vyhlásenie predkladá len raz, spolu s ponukou. V prípade viacstupňového postupu sa oznámenie alebo vyhlásenie predkladá dvakrát, najskôr spolu so žiadosťou o účasť a potom ako aktualizované oznámenie alebo aktualizované vyhlásenie spolu s predloženou ponukou alebo konečnou ponukou.

2. Po predložení oznámenia alebo vyhlásenia verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ bezodkladne zašle oznámenie alebo vyhlásenie Komisii.

3. Ak v žiadosti o účasť alebo v ponuke chýba oznámenie alebo vyhlásenie, môže verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ požiadať dotknuté hospodárske subjekty, aby príslušný dokument predložili do 10 pracovných dní. Ponuky alebo žiadosti o účasť od hospodárskych subjektov, na ktoré sa vzťahujú povinnosti uvedené v tomto článku a ku ktorým v konečnom dôsledku nie je priložené oznámenie alebo vyhlásenie predložené v súlade s odsekom 1 napriek žiadosti verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa podľa tohto odseku, sa vyhlásia za neregulárne a verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ ich zamietne. Verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ o uvedenom zamietnutí informuje Komisiu.

4. Komisia bez zbytočného odkladu preskúma obsah doručeného oznámenia. Ak Komisia zistí, že oznámenie nie je úplné, oznámi svoje zistenia verejnemu obstarávateľovi alebo obstarávateľovi a dotknutému hospodárskemu subjektu a požiada hospodársky subjekt, aby do 10 pracovných dní doplnil jeho obsah. Ak oznámenie pripojené k ponuke alebo žiadosti o účasť zostane neúplné napriek žiadosti Komisie podľa tohto odseku, Komisia prijme rozhodnutie, v ktorom vyhlási túto ponuku za neregulárnu. V uvedenom rozhodnutí Komisia takisto požiada verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, aby prijal rozhodnutie o zamietnutí takejto neregulárnej ponuky alebo žiadosti o účasť.

5. Povinnosť oznamovať zahraničné finančné príspevky podľa tohto článku sa vzťahuje na hospodárske subjekty, skupiny hospodárskych subjektov v zmysle článku 26 ods. 2 smernice 2014/23/EÚ, článku 19 ods. 2 smernice 2014/24/EÚ a článku 37 ods. 2 smernice 2014/25/EÚ, ako aj na hlavných subdodávateľov a hlavných dodávateľov známych v čase predloženia úplného oznámenia alebo vyhlásenia alebo úplného aktualizovaného oznámenia alebo vyhlásenia. Na účely tohto nariadenia sa subdodávateľ alebo dodávateľ považujú za hlavného, ak ich účasť zabezpečuje kľúčové prvky plnenia zákazky, a v každom prípade, ak hospodársky podiel ich príspevku prekračuje 20 % hodnoty predloženej ponuky.

6. V mene skupín hospodárskych subjektov, hlavných subdodávateľov a hlavných dodávateľov zabezpečí predloženie oznámenia alebo vyhlásenia hlavný dodávateľ v zmysle smerníc 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ alebo hlavný koncesionár v zmysle smernice 2014/23/EÚ. Na účely článku 33 je hlavný dodávateľ alebo hlavný koncesionár zodpovedný len za pravdivosť údajov, ktoré súvisia s jeho vlastnými zahraničnými finančnými príspevkami.

7. Ak má verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ pri preskúmaní ponúk podozrenie, že existujú zahraničné subvencie, hoci bolo predložené vyhlásenie, bezodkladne takéto podozrenia oznámi Komisii. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci verejných obstarávateľov alebo obstarávateľov stanovené v smerniciach 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ preskúmať, či je ponuka neobvykle nízka, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nesmie vykonať posúdenie, či je ponuka neobvykle nízka, ak by sa takéto posúdenie začalo len na základe podozrení poukazujúcich na možnú prítomnosť zahraničných subvencií. Ak Komisia dospeje k záveru, že neexistuje neprimerane výhodná ponuka v zmysle tohto nariadenia, informuje o tom príslušného verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa. Iné právnické alebo fyzické osoby môžu oznámiť Komisii akékoľvek informácie týkajúce sa zahraničných subvencií narušajúcich vnútorný trh a môžu oznámiť akékoľvek podozrenia, že možno bolo podané nepravdivé vyhlásenie.

8. Bez toho, aby bola dotknutá možnosť Komisie začať postup z vlastného podnetu, môže Komisia v prípade, že má podozrenie, že hospodársky subjekt mohol využiť zahraničné subvencie počas troch rokov pred predložením ponuky alebo žiadosti o účasť na postupe verejného obstarávania, požiadať pred zadaním zákazky o oznámenie zahraničných finančných príspevkov, ktoré tretie krajiny poskytli tomuto hospodárskemu subjektu, v rámci akéhokoľvek postupu verejného obstarávania, ktoré podliehajú oznamovacej povinnosti podľa článku 28 ods. 1 alebo patria do pôsobnosti článku 30 ods. 4 Ak Komisia požiadala o oznámenie takéhoto finančného príspevku, finančný príspevok sa považuje za zahraničný finančný príspevok podliehajúci oznamovacej povinnosti v rámci postupu verejného obstarávania a vzťahujú sa naň ustanovenia stanovené v kapitole 4.

Článok 30

Procesné pravidlá uplatniteľné na predbežné preskúmanie a hĺbkové prešetrovanie oznámených finančných príspevkov v rámci postupov verejného obstarávania

1. Na oznámené finančné príspevky v rámci postupov verejného obstarávania sa uplatňuje článok 10, článok 11 ods. 1, 3 a 4, články 13, 14, 15, 16, 18 a 23.
2. Komisia vykoná predbežné preskúmanie najneskôr do 20 pracovných dní po doručení úplného oznámenia. V riadne odôvodnených prípadoch môže Komisia túto lehotu raz predĺžiť o 10 pracovných dní.
3. Komisia rozhodne, či v lehote na dokončenie predbežného preskúmania začne hĺbkové prešetrovanie, a bezodkladne o tom informuje dotknutý hospodársky subjekt a verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa.
4. Ak Komisia ukončila predbežné preskúmanie bez prijatia rozhodnutia a dostane nové informácie, ktoré ju vedú k podozreniu, že predložené oznámenie alebo vyhlásenie je neúplné, alebo ak sa takéto oznámenie alebo vyhlásenie neodovzdá Komisii, môže požiadať o dodatočné informácie v súlade s článkom 29 ods. 4 Komisia môže na základe týchto nových informácií opätovne začať predbežné preskúmanie. Ak sa predbežné preskúmanie začne podľa tejto kapitoly a bez toho, aby bola dotknutá možnosť začať podľa potreby predbežné preskúmanie podľa kapitoly 2, východiskovým bodom na určenie trvania predbežného preskúmania je prijatie nového oznámenia alebo vyhlásenia Komisiou.
5. Komisia môže prijať rozhodnutie o ukončení hĺbkového prešetrovania najneskôr do 110 pracovných dní po tom, čo jej bolo doručené úplné oznámenie. Táto lehota sa môže raz predĺžiť o 20 pracovných dní po konzultácii s verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom, v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch vrátane prešetrovaní uvedených v odseku 6 alebo v prípadoch uvedených v článku 16 ods. 1 písm. a) a b).
6. Odchyľne od odseku 2, ak je postup verejného obstarávania viacstupňovým postupom, Komisia preskúma úplné oznámenie predložené spolu so žiadosťou o účasť do 20 pracovných dní od doručenia tohto oznámenia bez toho, aby ukončila predbežné preskúmanie alebo dospela k rozhodnutiu o začatí hĺbkového prešetrovania. Po uplynutí lehoty 20 pracovných dní sa predbežné preskúmanie pozastaví až do predloženia konečnej ponuky alebo ponuky v prípade užšej súťaže. Po predložení ponuky alebo konečnej ponuky obsahujúcej úplné aktualizované oznámenie sa predbežné

preskúmanie obnoví a Komisia má 20 pracovných dní na jeho dokončenie, pričom zohľadní všetky dodatočné informácie. Komisia prijme rozhodnutie, ktorým sa ukončí akékoľvek následné hĺbkové prešetrovanie, do 90 pracovných dní od predloženia úplného aktualizovaného oznámenia.

Článok 31

Rozhodnutia Komisie

1. Ak Komisia po hĺbkovom prešetrovaní dospeje k záveru, že hospodársky subjekt využíva zahraničnú subvenciu narúšajúcu vnútorný trh podľa článkov 4,5 a 6, a ak dotknutý hospodársky subjekt ponúkne záväzky, ktorými sa úplne a účinne napraví narušenie na vnútornom trhu, Komisia prijme vykonávací akt vo forme rozhodnutia so záväzkami podľa článku 11 ods. 3 Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.
2. Ak dotknutý hospodársky subjekt neponúkne záväzky alebo ak sa Komisia domnieva, že záväzky uvedené v odseku 1 nie sú primerané ani dostatočné na úplnú a účinnú nápravu narušenia, Komisia prijme vykonávací akt vo forme rozhodnutia o zákaze zadania zákazky dotknutému hospodárskemu subjektu (ďalej len „rozhodnutie o zákaze zadania zákazky“). Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2. Na základe tohto rozhodnutia verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ zamietne ponuku.
3. Ak Komisia po hĺbkovom prešetrovaní nedospeje k záveru, že hospodársky subjekt využíva zahraničnú subvenciu narúšajúcu vnútorný trh, prijme vykonávací akt vo forme rozhodnutia podľa článku 11 ods. 4 Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.
4. Posúdenie podľa článku 6 nesmie viesť k zmene ponuky alebo konečnej ponuky predloženej hospodárskym subjektom, ktorá je nezlučiteľná s právom Únie.

Článok 32

Hodnotenia v postupoch verejného obstarávania, ktoré zahŕňajú oznámenie a pozastavenie zadania zákazky

1. Počas predbežného preskúmania a hĺbkového prešetrovania možno pokračovať vo všetkých procesných krokoch v rámci postupu verejného obstarávania s výnimkou zadania zákazky.
2. Ak Komisia rozhodne o začatí hĺbkového prešetrovania podľa článku 30 ods. 3, hospodárskemu subjektu, ktorý predkladá oznámenie podľa článku 29, sa zákazka nezadá, kým Komisia neprijme rozhodnutie podľa článku 31 ods. 3 alebo pred uplynutím lehôt stanovených v článku 30 ods. 5 alebo 6. Ak Komisia neprijme rozhodnutie v príslušnej lehote, zákazku možno zadať ktorémukolvek hospodárskemu subjektu vrátane hospodárskeho subjektu, ktorý predkladá oznámenie.
3. Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ zistí, že hospodársky subjekt, ktorý predložil vyhlásenie v zmysle článku 29, predložil ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, a ak Komisia nezačala preskúmanie v súlade s článkom 29 ods. 8 alebo článkom 30 ods. 3 alebo 4, zákazku možno zadať hospodárskemu subjektu, ktorý takúto ponuku predložil, pred tým, ako Komisia prijme ktorékoľvek z rozhodnutí uvedených v článku 31 alebo pred uplynutím lehôt stanovených v článku 30 ods. 2, 5 alebo 6, alebo pred tým, ako Komisia prijme akékoľvek rozhodnutie uvedené v článku 31 týkajúce sa iných prešetrovaných ponúk.
4. Ak Komisia prijme rozhodnutie v súlade s článkom 31 ods. 2 týkajúce sa ponuky, ktorú verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ považoval za ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, zákazku možno zadať hospodárskemu subjektu, na ktorý sa nevzťahuje rozhodnutie podľa článku 31 ods. 2, ktorý predložil druhú najlepšiu ponuku.

5. Ak Komisia prijme rozhodnutie v súlade s článkom 31 ods. 1 alebo 3, zákazku možno zadať ktorémukoľvek hospodárskemu subjektu, ktorý predložil ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, a to aj hospodárskemu subjektu, ktorý predložil oznámenie podľa článku 29.

6. Verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ bez zbytočného odkladu informuje Komisiu o každom rozhodnutí týkajúcom sa zrušenia postupu verejného obstarávania, zamietnutia ponuky alebo žiadosti o účasť zo strany dotknutého hospodárskeho subjektu, predloženia novej ponuky dotknutým hospodárskym subjektom alebo zadania zákazky.

7. Vo vzťahu ku všetkým hospodárskym subjektom zapojeným do postupu verejného obstarávania sa dodržiavajú zásady, ktorými sa riadia postupy verejného obstarávania, vrátane zásad proporcionality, nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, transparentnosti a hospodárskej súťaže. Prešetrovanie zahraničných subvencií podľa tohto nariadenia nesmie viesť k tomu, aby verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ zaobchádzal s dotknutými hospodárskymi subjektmi spôsobom, ktorý je v rozpore s týmito zásadami. Na hospodárske subjekty sa vzťahujú environmentálne, sociálne a pracovné požiadavky podľa smerníc 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ alebo iného práva Únie.

8. Lehoty uvedené v tejto kapitole začínajú plynúť v pracovný deň nasledujúci po dni doručenia oznámenia alebo po dni prijatia príslušného rozhodnutia Komisie.

Článok 33

Pokuty a pravidelné penále uplatniteľné na finančné príspevky v súvislosti s postupmi verejného obstarávania

1. Komisia môže ukladať pokuty alebo pravidelné penále, ako sa stanovuje v článku 17.
2. Komisia môže rozhodnutím uložiť dotknutým hospodárskym subjektom aj pokuty, ktoré nepresahujú 1 % ich súhrnného obratu za predchádzajúci finančný rok, ak tieto hospodárske subjekty v oznámení alebo vo vyhlásení podľa článku 29 alebo dodatku k nemu úmyselne alebo z nebanlivosti poskytnú nepravdivé či zavádzajúce informácie.
3. Komisia môže rozhodnutím uložiť dotknutým hospodárskym subjektom pokuty, ktoré nepresahujú 10 % ich súhrnného obratu za predchádzajúci finančný rok, ak tieto hospodárske subjekty úmyselne alebo z nebanlivosti:
 - a) neoznámia zahraničné finančné príspevky v súlade s článkom 29 počas postupu verejného obstarávania;
 - b) obídu alebo sa pokúsia obísť oznamovacie povinnosti podľa článku 39 ods. 1.

KAPITOLA 5

SPOLOČNÉ PROCESNÉ USTANOVENIA

Článok 34

Vzťah medzi postupmi

1. Finančný príspevok oznámený v súvislosti s koncentráciou podľa článku 21 alebo v súvislosti s verejným obstarávaním podľa článku 29 môže byť relevantný a posúdený podľa tohto nariadenia vo vzťahu k inej hospodárskej činnosti.
2. Finančný príspevok posudzovaný v kontexte postupu z vlastného podnetu v súvislosti s konkrétnou hospodárskou činnosťou podľa článku 10 alebo článku 11 môže byť relevantný a posúdený podľa tohto nariadenia vo vzťahu k inej hospodárskej činnosti.

Článok 35

Poskytovanie informácií

1. Ak sa členský štát domnieva, že zahraničná subvencia môže existovať a môže narušiť vnútorný trh, postúpi informácie o tom Komisii. Komisia môže na základe uvedených informácií rozhodnúť o začatí predbežného preskúmania podľa článku 10 alebo požiadať o oznámenie podľa článku 21 ods. 5 alebo článku 29 ods. 8.
2. Fyzická alebo právnická osoba alebo združenie môže oznámiť Komisii akékoľvek informácie, ktoré môžu mať o zahraničných subvenciách, ktoré môžu narušiť vnútorný trh. Komisia môže na základe uvedených informácií rozhodnúť o začatí predbežného preskúmania podľa článku 10 alebo požiadať o oznámenie podľa článku 21 ods. 5 alebo článku 29 ods. 8.
3. Komisia sprístupní členským štátom a dotknutým verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom v osobitnej elektronickej databáze verzie všetkých rozhodnutí prijatých podľa tohto nariadenia, ktoré nemajú dôverný charakter.

Článok 36

Prešetrovanie trhu

1. Ak na základe informácií dostupných Komisii vznikne dôvodné podozrenie, že zahraničné subvencie v určitom odvetví, pre určitý druh hospodárskej činnosti alebo na základe určitého subvenčného nástroja môžu narušovať vnútorný trh, Komisia môže vykonať prešetrovanie trhu týkajúce sa daného odvetvia, daného druhu hospodárskej činnosti alebo použitia daného subvenčného nástroja. V priebehu tohto prešetrovania trhu môže Komisia požiadať dotknuté podniky alebo združenia podnikov o poskytnutie potrebných informácií a môže vykonať potrebné inšpekcie. Komisia môže požiadať o poskytnutie informácií aj dotknuté členské štáty alebo dotknutú tretiu krajinu.
2. Komisia v náležitých prípadoch uverejní správu o výsledkoch svojho prešetrovania trhu týkajúceho sa určitých odvetví, určitých druhov hospodárskej činnosti alebo určitých subvenčných nástrojov a vyžiada si predloženie pripomienok.
3. Komisia môže použiť informácie získané z takýchto prešetrovaní trhu v rámci postupov v zmysle tohto nariadenia.
4. Články 13, 14, 15 a 17 sa uplatňujú na prešetrovanie trhu.

Článok 37

Dialóg s tretími krajinami

1. Ak Komisia získa po prešetrovaní trhu podľa článku 36 podozrenie, že existujú opakované zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh, alebo ak sa viacerými opatreniami na presadzovanie práva podľa tohto nariadenia zistia zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh poskytované tou istou treťou krajinou, Komisia môže naviazať dialóg s dotknutou treťou krajinou s cieľom preskúmať možnosti zamerané na dosiahnutie ukončenia alebo zmeny takýchto subvencií, s cieľom odstrániť ich rušivé vplyvy na vnútorný trh. Komisia o každom príslušnom vývoji informuje Európsky parlament a Radu.
2. Uvedený dialóg s treťou krajinou nebráni Komisii prijať opatrenia podľa tohto nariadenia. V rámci tohto dialógu sa neriešia jednotlivé opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia.

Článok 38

Premlčacie lehoty

1. Na právomoci Komisie podľa článkov 10 a 11 sa vzťahuje premlčacia lehota 10 rokov, ktorá začína plynúť dňom poskytnutia zahraničnej subvencie podniku. Akýmkoľvek úkonom zo strany Komisie podľa článku 10, 13, 14 alebo 15 v súvislosti so zahraničnou subvenciou sa premlčacia lehota preruší. Po každom prerušení začne premlčacia lehota 10 rokov plynúť odznovu.
2. Na právomoci Komisie ukladať pokuty alebo pravidelné penále podľa článkov 17, 26 a 33 sa vzťahuje premlčacia lehota troch rokov, ktorá začína plynúť dňom, keď došlo k porušeniu podľa článku 17, 26 alebo 33. V prípade pokračujúceho alebo opakovaného porušovania premlčacia lehota začína plynúť dňom ukončenia tohto porušovania. Akýmkoľvek úkonom zo strany Komisie v súvislosti s porušením podľa článku 17, 26 alebo 33 sa premlčacia lehota na ukladanie pokút alebo pravidelného penále preruší. Po každom prerušení začne premlčacia lehota troch rokov plynúť odznovu.
3. Na právomoci Komisie presadzovať rozhodnutia, ktorými ukladá pokuty alebo pravidelné penále podľa článkov 17, 26 a 33, sa vzťahuje premlčacia lehota piatich rokov, ktorá začína plynúť v deň, keď Komisia prijme rozhodnutie o uložení pokút alebo pravidelného penále. Akýmkoľvek úkonom zo strany Komisie alebo členského štátu konajúceho na žiadosť Komisie, ktorého cieľom je vymôcť platbu pokuty alebo pravidelného penále, sa premlčacia lehota preruší. Po každom prerušení začne premlčacia lehota piatich rokov plynúť odznovu.
4. Premlčacia lehota uplynie najneskôr v deň, keď uplynul dvojnásobok tejto premlčacej lehoty pod podmienkou, že Komisia:
 - a) neprijala rozhodnutia podľa článku 10 alebo 11 v prípadoch uvedených v odseku 1 tohto článku alebo
 - b) neuložila pokutu alebo pravidelné penále v situácii uvedenej v odseku 2 tohto článku.
5. Ak je rozhodnutie Komisie predmetom konania na Súdnom dvore Európskej únie premlčacia lehota počas trvania tohto konania neplynie.

Článok 39

Prevenia obchádzania povinností

1. Podnik nesmie organizovať finančné operácie alebo zmluvy s cieľom obísť oznamovacie povinnosti stanovené v článku 21 ods. 1 a 5 a článku 29 ods. 1, 5 a 8.
2. Ak má Komisia podozrenie, že podnik bol zapojený alebo je zapojený do postupu uvedeného v odseku 1, môže požadovať, aby tento podnik poskytol všetky informácie, ktoré Komisia považuje za potrebné na určenie toho, či bol podnik zapojený alebo je zapojený do postupov uvedených v odseku 1, a môže začať preskúmanie podľa článku 21 ods. 4 alebo článku 30 ods. 4.

Článok 40

Uverejňovanie rozhodnutí

1. Komisia zverejní súhrnné oznámenie o rozhodnutiach prijatých podľa článku 10 ods. 3 písm. a) a umožní každej fyzickej alebo právnickej osobe, členským štátom alebo tretej krajine, ktorá poskytla zahraničnú subvenciu, vyjadriť stanovisko.

2. Komisia uverejní rozhodnutia prijaté podľa článku 11 ods. 2, 3 a 4, článku 25 ods. 3 a 6 a článku 31 ods. 1, 2 a 3 v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
3. Komisia pri zverejnení súhrnných oznámení a rozhodnutí náležitým spôsobom zohľadní oprávnené záujmy podnikov týkajúce sa ochrany ich obchodného tajomstva a iných dôverných informácií.

Článok 41

Adresáti rozhodnutí

1. Komisia bezodkladne oznámi rozhodnutie určené podniku alebo združeniu podnikov a poskytne tomuto podniku alebo združeniu podnikov príležitosť oznámiť Komisii, ktoré informácie v rozhodnutí považuje za dôverné.
2. Komisia poskytne dotknutému verejnému obstarávateľovi alebo dotknutému obstarávateľovi informácie o rozhodnutí prijatom podľa článku 31 ods. 1 a 3 určenom hospodárskemu subjektu, ktorý sa zúčastňuje na postupe verejného obstarávania.
3. Rozhodnutia prijaté podľa článku 24 ods. 4 a článku 31 ods. 2 sú určené dotknutému verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi. Komisia poskytne hospodárskemu subjektu, ktorému sa zadanie zákazky zakazuje, kópiu uvedeného rozhodnutia.

Článok 42

Sprístupňovanie informácií a právo na obhajobu

1. Komisia pred prijatím rozhodnutia podľa článkov 11, 12, 17, 18, článku 25 ods. 3, článkov 26, 31 alebo 33 poskytne prešetrovanému podniku možnosť predložiť pripomienky k dôvodom, na základe ktorých Komisia zamýšľa prijať svoje rozhodnutie.
2. Odchylné od odseku 1 sa rozhodnutie podľa článku 12 môže prijať dočasne bez toho, aby sa prešetrovanému podniku poskytla možnosť vopred predložiť svoje pripomienky, za predpokladu, že mu Komisia poskytne túto možnosť čo najskôr po prijatí rozhodnutia.
3. Komisia vo svojom rozhodnutí vychádza len z dôvodov, ku ktorým mali dotknuté podniky možnosť predložiť svoje pripomienky.
4. Prešetrovaný podnik má právo na prístup k spisu Komisie, aby mohol uplatniť svoje právo podľa odseku 1. Právo na prístup k spisu sa nevzťahuje na dôverné informácie alebo interné dokumenty Komisie alebo členských štátov ani najmä na korešpondenciu medzi Komisiou a orgánmi členských štátov.

Právo na prístup k spisu podlieha oprávnenému záujmu podnikov alebo združení podnikov na ochranu ich obchodného tajomstva a iných dôverných informácií. Komisia môže požiadať prešetrovaný podnik a podniky alebo združenia podnikov, ktoré jej poskytli informácie, aby sa dohodli na podmienkach sprístupňovania týchto informácií. Ak podniky alebo združenia podnikov nesúhlasia s uvedenými podmienkami, Komisia má právomoc stanoviť podmienky, na základe ktorých sa majú informácie sprístupniť.

Nič v tomto odseku nebráni Komisii, aby v potrebnom rozsahu použila a sprístupnila informácie preukazujúce existenciu zahraničnej subvencie narušujúcej vnútorný trh.

Článok 43

Služobné tajomstvo a dôvernosť

1. Informácie získané podľa tohto nariadenia sa použijú len na účely, na ktoré boli získané, pokiaľ sa s poskytovateľom informácií nedohodne inak.
2. Členské štáty a Komisia, ich úradníci a iné osoby pracujúce pod ich dohľadom zabezpečia ochranu dôverných informácií získaných pri uplatňovaní tohto nariadenia v súlade s relevantnými príslušnými pravidlami. Na tento účel nesprístupňujú informácie, na ktoré sa vzťahuje povinnosť služobného tajomstva a ktoré získali podľa tohto nariadenia.
3. Odseky 1 a 2 nebránia uverejňovaniu štatistík a správ, ktoré neobsahujú informácie umožňujúce identifikáciu konkrétnych podnikov alebo združení podnikov.
4. Sprístupnením akýchkoľvek informácií poskytnutých podľa tohto nariadenia nesmú byť dotknuté základné bezpečnostné záujmy členských štátov.

KAPITOLA 6

VZŤAH K INÝM PRÁVNÝM NÁSTROJOM

Článok 44

Vzťah k iným právnym nástrojom

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie článkov 101, 102, 106, 107 a 108 ZFEÚ, nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 ⁽²³⁾ ani nariadenia (ES) č. 139/2004.
2. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1037 ⁽²⁴⁾.
3. Týmto odsekom nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2019/452.
4. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1031 ⁽²⁵⁾.
5. Toto nariadenie má prednosť pred nariadením (EÚ) 2016/1035, kým sa uvedené nariadenie nezačne uplatňovať podľa jeho článku 18. Ak po tomto dátume bude zahraničná subvencia patriť do pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2016/1035 aj tohto nariadenia, prednosť má nariadenie (EÚ) 2016/1035. Ustanovenia tohto nariadenia uplatniteľné na verejné obstarávanie a koncentrácie však majú prednosť pred nariadením (EÚ) 2016/1035.
6. Toto nariadenie má prednosť pred nariadením (EHS) č. 4057/86.

⁽²³⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1).

⁽²⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1037 z 8. júna 2016 o ochrane pred subvencovanými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 55).

⁽²⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1031 z 23. júna 2022 o prístupe hospodárskych subjektov, tovaru a služieb z tretích krajín na trhy Únie s verejným obstarávaním a koncesiami a o postupoch podporujúcich rokovania o prístupe hospodárskych subjektov, tovaru a služieb z Únie na trhy tretích krajín s verejným obstarávaním a koncesiami (nástroj medzinárodného obstarávania – NMO) (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 1).

7. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2019/712. Na koncentrácie, ako sú vymedzené v článku 20 tohto nariadenia, do ktorých sú zapojení leteckí dopravcovia, sa vzťahujú ustanovenia kapitoly 3 tohto nariadenia. Na postupy verejného obstarávania, do ktorých sú zapojení leteckí dopravcovia, sa vzťahujú ustanovenia kapitoly 4 tohto nariadenia.

8. Toto nariadenie sa vykladá v súlade so smernicami 2009/81/ES, 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ a so smernicami Rady 89/665/EHS ⁽²⁶⁾ a 92/13/EHS ⁽²⁷⁾.

9. Toto nariadenie nebráni Únii v tom, aby uplatňovala svoje práva alebo plnila svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodných dohôd. Prešetrovanie podľa tohto nariadenia sa nevykoná a opatrenia sa nezavedú ani nezachovajú v prípade, že by takéto prešetrovanie alebo opatrenia boli v rozpore so záväzkami Únie vyplývajúcimi z ktorejkoľvek príslušnej medzinárodnej dohody, ktorú Únia uzavrela. Podľa tohto nariadenia sa predovšetkým neprijme žiadne opatrenie, ktoré by predstavovalo osobitné opatrenie proti subvencii v zmysle článku 32.1 Dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach a ktoré poskytla tretia krajina, ktorá je členom Svetovej obchodnej organizácie.

KAPITOLA 7

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 45

Preskúmanie Súdnym dvorom

V súlade s článkom 261 ZFEÚ má Súdny dvor Európskej únie neobmedzenú právomoc preskúmať rozhodnutia, ktorými Komisia uložila pokuty alebo pravidelné penále. Môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo pravidelné penále.

Článok 46

Usmernenia

1. Komisia najneskôr 12. januára 2026 uverejní a následne pravidelne aktualizuje usmernenia týkajúce sa:
 - a) uplatňovania kritérií na určenie existencie narušenia podľa článku 4 ods. 1;
 - b) uplatňovania vyvažovací test v súlade s článkom 6;
 - c) uplatňovania svojej právomoci požadovať predchádzajúce oznámenie akejkoľvek koncentrácie podľa článku 21 ods. 5 alebo zahraničných finančných príspevkov, ktoré hospodársky subjekt získal v rámci postupu verejného obstarávania podľa článku 29 ods. 8, a
 - d) posúdenia narušenia postupu verejného obstarávania podľa článku 27.
2. Pred vydaním usmernení uvedených v odseku 1 Komisia vedie príslušné konzultácie so zainteresovanými stranami a členskými štátmi. Usmernenia vychádzajú zo skúseností získaných v priebehu vykonávania a presadzovania tohto nariadenia.

⁽²⁶⁾ Smernica Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác (Ú. v. ES L 395, 30.12.1989, s. 33).

⁽²⁷⁾ Smernica Rady 92/13/EHS z 25. februára 1992, ktorou sa koordinujú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia o uplatňovaní právnych predpisov Spoločenstva o postupoch verejného obstarávania subjektov pôsobiacich vo vodnom, energetickom, dopravnom a telekomunikačnom sektore (Ú. v. ES L 76, 23.3.1992, s. 14).

Článok 47

Vykonávacie akty

1. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa:
 - a) formy, obsahu a procesných podrobností oznámení o koncentráciách podľa článku 21 vrátane prípadného zjednodušeného postupu, pričom v čo najväčšej miere zohľadní cieľ obmedziť administratívne zaťaženie oznamujúcich osôb podľa článku 21 tohto nariadenia a článku 4 nariadenia (ES) č. 139/2004;
 - b) formy, obsahu a procesných podrobností oznámení zahraničných finančných príspevkov a vyhlásenia o neexistencii finančného príspevku v rámci postupov verejného obstarávania podľa článku 29 vrátane prípadného zjednodušeného postupu;
 - c) procesných podrobností ústnych vyhlásení podľa článku 13 ods. 7, článku 14 ods. 2 písm. c) a článku 15;
 - d) podrobností sprístupňovania podľa článku 42 a služobného tajomstva podľa článku 43;
 - e) formy, obsahu a procesných podrobností požiadaviek na transparentnosť;
 - f) podrobných pravidiel počítania lehôt;
 - g) procesných podrobností a lehôt, pokiaľ ide o navrhovanie záväzkov podľa článkov 25 a 31;
 - h) podrobných pravidiel pre procesné kroky podľa článkov 29 až 32, pokiaľ ide o prešetrovania v súvislosti s postupmi verejného obstarávania.
2. Vykonávacie akty uvedené v odseku 1 sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 48 ods. 2.
3. Pred prijatím akýchkoľvek opatrení podľa odseku 1 Komisia zverejní ich návrhy a vyžiada si pripomienky v určitej lehote. Uvedenú lehotu stanoví Komisia a nesmie byť kratšia ako štyri týždne.
4. Prvé vykonávacie akty uvedené v odseku 1 sa prijímú do 12. júla 2023.

Článok 48

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 49

Delegované akty

1. Komisia je splnomocnená prijať delegovaný akt v súlade s článkom 50 na účely zmeny finančného limitu vymedzujúceho oznamovaciu povinnosť v prípade koncentrácií stanoveného v článku 20 ods. 3 písm. a) zvýšením finančného limitu najviac o 20 % alebo znížením finančného limitu najviac o 20 %, ak je to potrebné, po tom, ako:
 - a) posúdila uvedený finančný limit z hľadiska svojej skúsenosti získanej v priebehu vykonávania a presadzovania tohto nariadenia a
 - b) dospela k záveru, že je potrebné zmeniť uvedený finančný limit s cieľom:
 - i) zabezpečiť, aby postupy oznamovania stanovené v kapitole 3 umožňovali presnejšie zisťovanie zahraničných subvencií narúšajúcich vnútorný trh;

ii) zabezpečiť primerané administratívne zaťaženie Komisie a dotknutých podnikov a

iii) zvýšiť účinnosť uplatňovania tohto nariadenia.

2. Na účely posúdenia, či je potrebné zmeniť finančný limit vymedzujúci oznamovaciu povinnosť podľa odseku 1, vykoná Komisia posúdenie pokrývajúce vymedzené časové obdobie, ktoré nemôže byť kratšie ako dva roky, a to najmä na základe týchto objektívnych kritérií:

- a) podiel oznámení podľa článku 21 ods. 1, ktoré viedli k tomu, že Komisia buď ukončila predbežné preskúmanie podľa článku 10 ods. 4, alebo prijala rozhodnutie o nevznesení námietok podľa článku 25 ods. 3 písm. b);
- b) podiel oznámení podľa článku 21 ods. 1, ktoré viedli k tomu, že Komisia prijala buď rozhodnutie o zákaze koncentrácie podľa článku 25 ods. 3 písm. c), alebo rozhodnutie so záväzkami podľa článku 25 ods. 3 písm. a);
- c) podiel oznámení podľa článku 21 ods. 5, ktoré viedli k tomu, že Komisia prijala buď rozhodnutie o zákaze koncentrácie podľa článku 25 ods. 3 písm. c), alebo rozhodnutie so záväzkami podľa článku 25 ods. 3 písm. a);
- d) podiel preskúmaní z vlastného podnetu podľa článku 9 v súvislosti s koncentraciami, ktoré nepodliehali oznamovacej povinnosti v zmysle článku 20, ktoré viedli buď k rozhodnutiu s nápravnými opatreniami podľa článku 11 ods. 2 alebo k rozhodnutiu so záväzkami podľa článku 11 ods. 3;
- e) porovnanie medzi finančným limitom stanoveným v článku 20 ods. 3 písm. a) a priemerným celkovým obratom presahujúcim tento finančný limit, v prípadoch, ktoré viedli buď k rozhodnutiu o zákaze koncentrácie podľa článku 25 ods. 3 písm. c), alebo k rozhodnutiu so záväzkami podľa článku 25 ods. 3 písm. a);
- f) počet oznámení podľa článku 21 ods. 1 a vývoj tohto počtu.

3. Na zvýšenie finančných limitov uvedených v článku 20 ods. 3 písm. a) sa musí posúdením uvedeným v odseku 2 tohto článku preukázať, že:

- a) veľká časť rozhodnutí o zákaze koncentrácie podľa článku 25 ods. 3 písm. c) alebo rozhodnutí so záväzkami podľa článku 25 ods. 3 písm. a) sa týkala prípadov, keď bol súhrnný obrat presahujúci finančný limit uvedený v článku 20 ods. 3 písm. a) podstatne vyšší ako tento finančný limit, alebo
- b) veľká časť oznámení podľa článku 21 ods. 1 viedla k tomu, že Komisia buď ukončila predbežné preskúmanie podľa článku 10 ods. 4 alebo prijala rozhodnutie o nevznesení námietok podľa článku 25 ods. 3 písm. b).

4. Na zníženie finančných limitov uvedených v článku 20 ods. 3 písm. a) sa posúdením uvedeným v odseku 2 tohto článku musí preukázať, že:

- a) veľká časť oznámení podľa článku 21 ods. 5 viedla k tomu, že Komisia prijala buď rozhodnutie o zákaze koncentrácie podľa článku 25 ods. 3 písm. c), alebo rozhodnutie so záväzkami podľa článku 25 ods. 3 písm. a), alebo
- b) veľká časť preskúmaní zahraničných subvencií z vlastného podnetu v súvislosti s koncentraciami, ktoré nepodliehali oznamovacej povinnosti v zmysle článku 20, viedla k tomu, že Komisia prijala buď rozhodnutie s nápravnými opatreniami podľa článku 11 ods. 2, alebo rozhodnutie so záväzkami podľa článku 11 ods. 3.

5. Komisia je splnomocnená prijať delegovaný akt v súlade s článkom 50 na účely prípadnej zmeny finančných limitov vymedzujúcich oznamovaciu povinnosť stanovených v článku 28 ods. 1 písm. a) a ods. 2 v prípade verejného obstarávania zvýšením najviac o 20 % alebo znížením najviac o 20 % po tom, ako:

- a) posúdila uvedené finančné limity z hľadiska svojej skúsenosti získanej v priebehu vykonávania a presadzovania tohto nariadenia a
- b) stanovila, že je potrebné zmeniť uvedené finančné limity s cieľom:
 - i) zabezpečiť, aby postupy oznamovania stanovené v kapitole 4 umožňovali presnú identifikáciu zahraničných subvencií narušujúcich vnútorný trh;
 - ii) zabezpečiť primerané administratívne zaťaženie Komisie a dotknutých hospodárskych subjektov a
 - iii) zvýšiť účinnosť uplatňovania tohto nariadenia.

6. Na účely posúdenia potreby zmeny finančného limitu vymedzujúceho oznamovaciu povinnosť podľa odseku 5 vykoná Komisia posúdenie pokrývajúce vymedzené časové obdobie, ktoré nesmie byť kratšie ako dva roky, a to najmä na základe týchto objektívnych kritérií:

- a) podiel oznámení podľa článku 29 ods. 1, ktoré viedli k tomu, že Komisia buď ukončila predbežné preskúmanie podľa článku 10 ods. 4, alebo prijala rozhodnutie o nevznesení námietok podľa článku 31 ods. 3;
- b) podiel oznámení podľa článku 29 ods. 1, ktoré viedli k tomu, že Komisia prijala rozhodnutie o zákaze zadania zákazky podľa článku 31 ods. 2, alebo rozhodnutie so záväzkami podľa článku 31 ods. 1;
- c) podiel oznámení podľa článku 29 ods. 8, ktoré viedli k tomu, že Komisia prijala buď rozhodnutie o zákaze zadania zákazky podľa článku 31 ods. 2, alebo rozhodnutie so záväzkami podľa článku 31 ods. 1;
- d) počet rozhodnutí zahŕňajúcich uloženie nápravných opatrení podľa článku 11 ods. 2 a rozhodnutí so záväzkami podľa článku 11 ods. 3 v nadväznosti na preskúmanie z vlastného podnetu podľa článku 9 v súvislosti so zahraničným finančným príspevkom v rámci postupu verejného obstarávania, ktorý nepodliehal oznamovacej povinnosti v zmysle článku 28 ods. 1 alebo ktorý patril do pôsobnosti článku 30 ods. 4, vo vzťahu k celkovému počtu takýchto preskúmaní z vlastného podnetu;
- e) porovnanie medzi príslušnými finančnými limitmi stanovenými v článku 28 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a priemernou odhadovanou hodnotou zákaziek alebo priemernou hodnotou častí presahujúcou príslušné finančné limity v prípadoch, ktoré viedli buď k rozhodnutiu o zákaze zadania zákazky podľa článku 31 ods. 2 alebo k rozhodnutiu so záväzkami podľa článku 31 ods. 1;
- f) počet oznámení podľa článku 29 ods. 1 a vývoj tohto čísla.

7. Na zvýšenie finančných limitov vymedzujúcich oznamovaciu povinnosť sa musí posúdením uvedeným v odseku 6 preukázať, že:

- a) veľká časť rozhodnutí o zákaze zadania zákazky podľa článku 31 ods. 2 a rozhodnutí so záväzkami podľa článku 31 ods. 1 sa týkala prípadov, keď odhadovaná hodnota zákaziek presahujúca finančný limit uvedený v článku 28 ods. 1 písm. a), alebo keď hodnota častí, o ktoré sa požiadalo, presahujúca finančný limit uvedený v článku 28 ods. 2, bola podstatne vyššia ako príslušné finančné limity stanovené v článku 28 ods. 1 písm. a) a ods. 2, alebo
- b) veľká časť oznámení podľa článku 29 ods. 1 viedla k tomu, že Komisia buď ukončila predbežné preskúmanie podľa článku 10 ods. 4 alebo prijala rozhodnutie o nevznesení námietok podľa článku 31 ods. 3.

8. Na zníženie finančných limitov sa posúdením uvedeným v odseku 6 musí preukázať, že:
- veľká časť oznámení podľa článku 29 ods. 8 viedla k tomu, že Komisia prijala buď rozhodnutie so záväzkami podľa článku 31 ods. 1, alebo rozhodnutie o zákaze zadania zákazky podľa článku 31 ods. 2, alebo
 - veľká časť preskúmaní zahraničných subvencií z vlastného podnetu v súvislosti so zahraničnými finančnými príspevkami v rámci postupu verejného obstarávania, ktoré nepodliehali oznamovacej povinnosti v zmysle článku 28 ods. 1 alebo patrili do pôsobnosti článku 30 ods. 4, viedla k tomu, že Komisia prijala buď rozhodnutie s nápravnými opatreniami podľa článku 11 ods. 2 alebo rozhodnutie so záväzkami podľa článku 11 ods. 3.
9. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 50 na účely skrátenia lehôt na predbežné preskúmanie a hĺbkové prešetrovanie stanovených v článku 25 ods. 2 a 4 v prípade oznámených koncentrácií a v článku 30 ods. 2, 5 a 6, pokiaľ ide o oznámené finančné príspevky v rámci postupov verejného obstarávania. Komisia môže prijať takéto delegované akty, aby znížila časové lehoty v článku 25 ods. 2 a 4 a článku 30 ods. 2, 5 a 6, ak sa z jej skúseností pri uplatňovaní tohto nariadenia preukáže, že posúdenie Komisie možno vykonať v kratšej lehote.

Článok 50

Vykonávanie delegovania právomoci

- Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
- Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 49 ods. 1 a 5 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 12. januára 2025.
- Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 49 ods. 9 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 12. januára 2025. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
- Delegovanie právomoci uvedené v článku 49 ods. 1, 5 a 9 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
- Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
- Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
- Delegovaný akt prijatý podľa článku 49 ods. 1, 5 a 9 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 51

Samostatné delegované akty pre rôzne delegované právomoci

Komisia prijíma samostatný delegovaný akt pre každú právomoc, ktorá sa na ňu deleguje podľa tohto nariadenia.

Článok 52

Podávanie správ a preskúmanie

1. Komisia predkladá Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o uplatňovaní a vykonávaní tohto nariadenia.
2. Komisia do 13. júla 2026 a potom každé tri roky preskúma svoju prax vykonávania a presadzovania tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o uplatňovanie článkov 4, 5, 6 a 9 a finančných limitov vymedzujúcich oznamovaciu povinnosť stanovených v článku 20 ods. 3, článku 28 ods. 1 a 2, a predkladá Európskemu parlamentu a Rade správu, ku ktorej pripojí príslušné legislatívne návrhy, ak to považuje za vhodné. V kontexte svojho preskúmania Komisia podá správu o vývoji v medzinárodných vzťahoch týkajúcich sa systémov kontroly subvencií tretích krajín.
3. Ak Komisia považuje za vhodné spojiť správu s príslušnými legislatívnymi návrhmi, môžu takéto návrhy zahŕňať:
 - a) zmenu finančných limitov vymedzujúcich oznamovaciu povinnosť stanovených v článkoch 20 a 28;
 - b) udelenie výnimky z oznamovacej povinnosti podľa článkov 21 a 29 pre určité kategórie dotknutých podnikov, najmä ak praktické skúsenosti Komisie umožňujú identifikovať hospodárske činnosti, pri ktorých je nepravdepodobné, že zahraničné subvencie narušia vnútorný trh;
 - c) stanovenie osobitných finančných limitov vymedzujúcich oznamovaciu povinnosť pre určité hospodárske odvetvia alebo diferencovaných finančných limitov pre rozdielne typy zákaziek zadávaných v rámci verejného obstarávania, najmä ak praktické skúsenosti Komisie umožňujú identifikovať hospodárske činnosti, pri ktorých je pravdepodobnejšie, že zahraničné subvencie narušia vnútorný trh, a to aj pokiaľ ide o strategické odvetvia a kritickú infraštruktúru;
 - d) zmeny lehôt na predbežné preskúmanie a hĺbkové prešetrovanie stanovených v článkoch 25 a 30;
 - e) zrušenie tohto nariadenia, ak sa Komisia domnieva, že mnohostrannými pravidlami na riešenie zahraničných subvencií narúšajúcich vnútorný trh sa toto nariadenie stalo úplne nadbytočným.

Článok 53

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na zahraničné subvencie poskytnuté počas piatich rokov pred 12. júlom 2023, ak takéto zahraničné subvencie narúšajú vnútorný trh po 12. júli 2023.
2. Odchylné od odseku 1 sa toto nariadenie uplatňuje na zahraničné finančné príspevky poskytnuté počas troch rokov pred 12. júlom 2023, ak boli takéto zahraničné finančné príspevky poskytnuté podniku, ktorý oznámil koncentráciu alebo finančné príspevky v súvislosti s postupom verejného obstarávania podľa tohto nariadenia.
3. Toto nariadenie sa neuplatňuje na koncentrácie, v prípade ktorých bola zmluva uzavretá, verejná ponuka oznámená alebo kontrolný podiel nadobudnutý pred 12. júlom 2023.
4. Toto nariadenie sa neuplatňuje na zákazky zadané v rámci verejného obstarávania alebo postupy verejného obstarávania, ktoré sa začali pred 12. júlom 2023.

Článok 54

Nadobudnutie účinnosti a dátum začatia uplatňovania

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Uplatňuje sa od 12. júla 2023.
3. Odchyľne od odseku 2 tohto článku sa články 47 a 48 uplatňujú od 11. januára 2023 a článok 14 ods. 5, 6 a 7 sa uplatňujú od 12. januára 2024.
4. Odchyľne od odseku 2 tohto článku sa články 21 a 29 uplatňujú od 12. októbra 2023.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 14. decembra 2022

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
M. BEK

Ohľadne tohto aktu sa urobili tri vyhlásenia a možno ich nájsť v Ú. v. EÚ C 491 z 23. decembra 2022.
